

PENSIOENREGLEMENT B

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1. DEELNEMING AAN DE PENSIOENREGELING 4
Artikel 1 Deelnemers 4
Artikel 2 Start en einde deelneming 5

Hoofdstuk 2. DE OPBOUW VAN HET PENSIOEN 6
Artikel 3 De basis voor de pensioenopbouw 6
Artikel 4 Pensioenaanspraken na salarisverlaging 7

Hoofdstuk 3. DE SOORTEN PENSIOEN BINNEN DE REGELING 9
Artikel 5 Pensioenen binnen de regeling 9
Artikel 6 Ouderdomspensioen 9
Artikel 7 Partnerpensioen 10
Artikel 8 Aanvullend partnerpensioen 13
Artikel 9 Wezenpensioen 15
Artikel 10 Arbeidsongeschiktheidspensioen 17

Hoofdstuk 4. GEBEURTENISSEN DIE INVLOED HEBBEN OP DE OPBOUW VAN HET PENSIOEN 19
Artikel 11 Inbreng van waarde bij start deelneming 19
Artikel 12 Beëindiging van de deelneming aan de pensioenregeling 19
Artikel 13 Pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid 21
Artikel 14 Scheiding 23
Artikel 15 Verlof en tijdelijk minder werken 25

Hoofdstuk 5. KEUZEMOGELIJKHEDEN BIJ PENSIONERING 27
Artikel 16 Keuzemogelijkheden bij pensionering 27
Artikel 17 Vervroegen van het volledige ouderdomspensioen 27
Artikel 18 Deeltijdpensioen 28
Artikel 19 Uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen 28
Artikel 20 Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen 29
Artikel 21 Hoog-laagregeling 30

Hoofdstuk 6. MET PENSIOEN 31
Artikel 22 Pensioenuitkering 31

Hoofdstuk 7. KOSTEN EN FINANCIERING VAN DE PENSIOENREGELING 33
Artikel 23 Kosten en financiering van de pensioenregeling 33

Hoofdstuk 8. OVERGANGSBEPALINGEN 34
Artikel 24 Overgangsbepalingen 34

Hoofdstuk 9. ONVOORZIENE GEVALLEN EN OVERIG 36
Artikel 25 Recht op wijziging van de pensioenovereenkomst of verlaging van de premiebetaling door de werkgever 36
Artikel 26 Afkoop, vervreemding enz. 37
Artikel 27 Klachten en geschillen 37
Artikel 28 Bijzondere gevallen en hardheid 37
Artikel 29 Inwerkingtreding en wijziging van het reglement 38

Bijlage 1. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN 39

Bijlage 2. RUIL- EN AFKOOPVOETEN 43
1. Algemene bepalingen 43

2. Keuzemogelijkheden bij pensionering 43
3. Afkoopvoet kleine pensioenen 47
4. Omzetting opbouwpartnerpensioen 48
5. Verlaging aanvullend partnerpensioen 49

Bijlage 3. EENMALIGE UITKERINGEN EN FACTOR P **50**
1. Eenmalige uitkering aan de partner 50
2. Eenmalige uitkering aan het kind 50
3. De factor P 51

Bijlage 4. JAARLIJKS TE WIJZIGEN BEDRAGEN **52**

Hoofdstuk 1. DEELNEMING AAN DE PENSIOENREGELING

Artikel 1 Deelnemers

1.1 Wie is deelnemer aan deze pensioenregeling?

Deelnemer aan deze pensioenregeling zijn:
- alle werknemers van 18 jaar of ouder die een arbeidsovereenkomst met de werkgever hebben die is ingegaan op of na 1 januari 2006;
- alle werknemers die een arbeidsovereenkomst met de werkgever hebben die is ingegaan voor 1 januari 2006, maar die pas na die datum 18 jaar zijn geworden;
- alle werknemers van 18 jaar of ouder die al op 31 december 2005 deelnamen aan de pensioenregeling zoals die op 31 december 2005 gold op grond van het Oude Pensioenreglement, op 1 januari 2006 een arbeidsovereenkomst met de werkgever hadden en zijn geboren op of na 1 januari 1950.

Als een onderneming toetreedt tot het Pensioenfonds vangt het deelnemerschap van de werknemers van die onderneming pas aan op het tijdstip waarop die onderneming als toegetreden onderneming is toegelaten. De toegetreden onderneming kan verzoeken dat het deelnemerschap van de werknemers op een eerder tijdstip aanvangt. Het Bestuur van het Pensioenfonds stelt hiervoor voorwaarden vast.

1.2 Wat is de verplichting van de (gewezen) deelnemer en de pensioengerechtigde?

De (gewezen) deelnemer en de pensioengerechtigde zijn verplicht om mee te werken aan het tijdig verstrekken van alle informatie die nodig is voor de uitvoering van dit reglement. De deelnemer verstrekt deze informatie aan de werkgever; de gewezen deelnemer en de pensioengerechtigde verstrekken deze informatie aan het Pensioenfonds.

1.3 Wat gebeurt er als de (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde zijn verplichting niet nakomt?

Als de (gewezen) deelnemer of de pensioengerechtigde zijn verplichting niet nakomt, kan dit tot gevolg hebben dat het pensioen dat uit dit reglement voortvloeit niet of slechts gedeeltelijk is verzekerd. In dat geval heeft de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde slechts recht op dit gedeeltelijk verzekerde pensioen of geen recht op een verzekerd pensioen.

1.4 Welke informatie ontvangt de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde?

a. De deelnemer ontvangt bij opname in de pensioenregeling een bevestiging van zijn deelneming, alsmede een startbrief met informatie over deze pensioenregeling.
b. De (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde heeft de mogelijkheid om de statuten van het Pensioenfonds en het huidige pensioenreglement in te zien via internet of op te vragen bij het Pensioenfonds. Een voorheen geldend pensioenreglement kan door een belanghebbende worden opgevraagd bij het Pensioenfonds.
c. De deelnemer wordt schriftelijk op de hoogte gesteld als het pensioenreglement is gewijzigd. Daarnaast zorgt het Bestuur ervoor dat alle belanghebbenden op een gemakkelijke wijze kennis kunnen nemen van de geldende statuten en reglementen.
d. De deelnemer ontvangt jaarlijks een opgave van de verworven pensioenaanspraken, een opgave van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken, informatie over toeslagverlening en een opgave van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaangroei van pensioenaanspraken voor het vaststellen van een eventuele lijfrentepremieaftrek. Deze informatie wordt verstrekt in de vorm van een Uniform Pensioenoverzicht.

e. Op verzoek van de (gewezen) deelnemer verstrekt het Pensioenfonds binnen drie maanden een opgave van de hoogte van de opgebouwde pensioenaanspraken. Het Bestuur kan hiervoor een vergoeding vragen.
f. Het Pensioenfonds verstrekt de (gewezen) deelnemer, de pensioengerechtigde en andere belanghebbenden tijdig alle informatie die het Pensioenfonds op grond van wet- en regelgeving verplicht is te verstrekken.
g. Voorafgaand aan pensionering wordt de (gewezen) deelnemer geïnformeerd over de keuzemogelijkheden ten aanzien van pensionering conform het bepaalde in artikel 16.2.

Artikel 2 Start en einde deelneming

2.1 Wanneer start de deelneming aan de pensioenregeling?

De deelneming aan de pensioenregeling begint zodra de werknemer aan de in artikel 1.1 gestelde voorwaarden voldoet, maar niet eerder dan de eerste dag volgend op de maand waarin de werknemer 18 jaar wordt en niet eerder dan op 1 januari 2006.

2.2 Wanneer eindigt de deelneming aan de pensioenregeling?

De deelneming aan de pensioenregeling eindigt:
- op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de deelnemer;
- op de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig ingaat;
- op de eerste dag van de maand volgend op of samenvallend met de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de werkgever voordat de pensioendatum is bereikt, tenzij deze direct wordt gevolgd door een arbeidsovereenkomst bij een andere toegetreden onderneming;
- wanneer de werkgever met wie de deelnemer een arbeidsovereenkomst heeft ophoudt een toegetreden onderneming te zijn.

2.3 Wat is er geregeld voor werknemers die jonger zijn dan 18 jaar?

De werknemer die jonger is dan 18 jaar, maar wel voldoet aan de andere vereisten voor deelneming aan deze pensioenregeling, komt in aanmerking voor verzekering op risicobasis van het arbeidsongeschiktheidspensioen, het partnerpensioen, het aanvullende partnerpensioen en het wezenpensioen als omschreven in dit reglement. Deze pensioenen worden vastgesteld alsof de werknemer deelnemer zou zijn geweest.

De verzekering eindigt:
- zodra de werknemer deelnemer wordt aan de pensioenregeling volgens artikel 2.1;
- op het moment dat het dienstverband van de werknemer anders dan door overlijden wordt beëindigd voordat de deelneming aan de pensioenregeling is begonnen; in dat geval vervallen alle voor die werknemer gesloten verzekeringen zonder dat er recht ontstaat op een premievrije aanspraak.

Hoofdstuk 2. DE OPBOUW VAN HET PENSIOEN

Artikel 3 De basis voor de pensioenopbouw

3.1 Wat is het karakter van deze pensioenregeling?

Deze pensioenregeling is een uitkeringsovereenkomst in de zin van de *Pensioenwet*.

3.2 Wat is de basis voor de pensioenopbouw?

De berekening van de hoogte van de pensioenen is gebaseerd op de pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris van de deelnemer, verminderd met de franchise.

3.3 Wat is het pensioengevend salaris?

Het pensioengevend salaris is gelijk aan het bruto basissalaris (exclusief ploegentoeslag) van de laatste 12 maanden voorafgaand aan de datum waarop de pensioengrondslag wordt vastgesteld, verhoogd met de in die periode ontvangen dertiende en veertiende maand. Het pensioengevend salaris wordt vastgesteld uitgaande van een voltijds dienstverband.

3.4 Hoe wordt over ploegentoeslag pensioen vastgesteld?

Over ploegentoeslag wordt pensioen vastgesteld zoals beschreven in artikel 6.4, artikel 7.8a, artikel 7.8c en artikel 9.5a.

Het pensioengevend salaris dat in aanmerking wordt genomen voor de bepaling van het pensioen over ploegentoeslag bedraagt nooit meer dan het maximumbedrag dat behoort bij de hoogste salarisschaal die bereikt kan worden in de ploegendienst.

3.5 Wat telt niet mee voor het pensioengevend salaris?

Toeslagen, gratificaties of voordelen van welke aard ook maken geen onderdeel uit van het pensioengevend salaris.

3.6 Wat is de franchise?

De overheid verstrekt een AOW-uitkering. Over een gedeelte van het inkomen hoeft daarom geen pensioen te worden opgebouwd. Het deel van het inkomen waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt, wordt franchise genoemd.

3.7 Hoe hoog is de franchise?

De franchise wordt jaarlijks per 1 januari door het Bestuur vastgesteld en is opgenomen in Bijlage 4. De vaststelling geschiedt door de franchise van het voorgaande jaar aan te passen met hetzelfde percentage als waarmee de AOW-uitkering voor een alleenstaande exclusief de vakantie-uitkering en exclusief toeslagen per 1 januari wordt aangepast ten opzichte van deze uitkering per 1 januari van het jaar daarvoor.
De franchise bedraagt nooit minder dan het op grond van de fiscale regelgeving verplicht te hanteren minimumbedrag. Dit minimumbedrag is gelijk aan $10/7^{e}$ van het bruto-ouderdomspensioen, inclusief vakantie-uitkering, ingevolge de AOW waarop een gehuwde zelfstandig recht heeft op 1 januari van het betreffende jaar.

3.8 Wanneer wordt de pensioengrondslag vastgesteld?

De pensioengrondslag wordt vastgesteld bij opname in de pensioenregeling en vervolgens jaarlijks per 1 januari. Bij beëindiging van de deelneming en bij overlijden wordt de pensioengrondslag opnieuw vastgesteld.

3.9 Hoe wordt de pensioengrondslag vastgesteld bij een deeltijd dienstverband?

Voor de vaststelling van de pensioengrondslag van de deelnemer met een deeltijd dienstverband wordt het pensioengevend salaris herleid naar een pensioengevend salaris op basis van een voltijd dienstverband. In artikel 3.13 wordt beschreven hoe de deelnemingsjaren berekend worden.

3.10 Wat gebeurt er als de pensioengrondslag lager is dan in het voorgaande jaar?

Als de pensioengrondslag in enig jaar lager is dan die in het voorgaande jaar, zal pensioen worden opgebouwd over deze lagere pensioengrondslag. Eenmaal opgebouwde pensioenaanspraken zullen echter niet worden aangetast. Zie verder artikel 4.

3.11 Welke deelnemingsjaren tellen mee?

Als deelnemingsjaren tellen mee alle jaren die de deelnemer onafgebroken heeft deelgenomen aan deze pensioenregeling alsmede de extra deelnemingsjaren zoals bedoeld in de overgangsbepaling (artikel 24.2).

Als deelnemingsjaren tellen ook mee de extra deelnemingsjaren die de deelnemer verkrijgt uit hoofde van waardeoverdracht (artikel 11) en de deelnemingsjaren als gevolg van voortgezette pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid (artikel 13).

3.12 Hoe worden de deelnemingsjaren vastgesteld?

De deelnemingsjaren worden vastgesteld in jaren en maanden nauwkeurig. Als de deelneming aanvangt of eindigt in de loop van een maand, telt deze maand volledig mee bij de bepaling van het aantal deelnemingsjaren.

3.13 Hoe worden de deelnemingsjaren berekend bij een deeltijd dienstverband?

In de periode(n) dat een deelnemer zijn dienstverband in deeltijd vervult, worden zijn deelnemingsjaren vermenigvuldigd met de in die periode(n) geldende deeltijdfactor. De deeltijdfactor wordt vastgesteld door het in de arbeidsovereenkomst overeen gekomen aantal arbeidsuren te delen door het aantal uren dat bij de werkgever geldt voor werknemers met een voltijd dienstverband.

Artikel 4 Pensioenaanspraken na salarisverlaging

4.1 Welke gevolgen heeft een salarisverlaging anders dan door werken in deeltijd voor:

4.1a Het ouderdomspensioen?

De aanspraken opgebouwd tot de datum van de salarisverlaging worden berekend op basis van:
- de deelnemingsjaren tot de datum van de salarisverlaging;
- de pensioengrondslag geldend in de maand voorafgaand aan de salarisverlaging.

Op het aldus berekende ouderdomspensioen zal, zolang het deelnemerschap voortduurt, tot aan de ingangsdatum toeslag worden verleend op dezelfde datum en met hetzelfde percentage als de algemene loonronde OTS voor werknemers in de salarisgroepen 15 tot en met 23, danwel op

dezelfde datum en hetzelfde percentage als de algemene loonronde MPT voor werknemers in de salarisgroep 24 en hoger.

De aanspraken opgebouwd vanaf de datum van de salarisverlaging worden berekend op basis van
- de deelnemingsjaren vanaf de datum van de salarisverlaging tot de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat;
- de pensioengrondslag op de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat.

4.1b Het opbouwpartnerpensioen en het bijzonder partnerpensioen?

Deze worden identiek aan het ouderdomspensioen opgebouwd zoals omschreven in artikel 4.1a.

4.1c Het risicopartnerpensioen en het wezenpensioen?

Deze worden berekend op basis van:
- het aantal deelnemingsjaren dat de deelnemer zou hebben bereikt als hij tot de pensioendatum deelnemer zou zijn gebleven;
- de pensioengrondslag geldend in de maand van overlijden.

4.1d Het aanvullend partnerpensioen?

Deze vorm van partnerpensioen is onafhankelijk van de hoogte van het salaris.

4.1e Het arbeidsongeschiktheidspensioen?

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt berekend op basis van het pensioengevend salaris, vermenigvuldigd met de deeltijdfactor.

Voor de toepassing van dit lid (4.1e) wordt in afwijking van artikel 3.3, onder pensioengevend salaris verstaan de som van veertien maal het maandsalaris en twaalf maal de ploegentoeslag in de laatste maand voorafgaande aan de beëindiging van de arbeidsovereenkomst. Het pensioengevend salaris wordt vastgesteld uitgaande van een voltijds dienstverband.

Hoofdstuk 3. DE SOORTEN PENSIOEN BINNEN DE REGELING

Artikel 5 Pensioenen binnen de regeling

5.1 In welke pensioenen voorziet de pensioenregeling?

De pensioenregeling voorziet, met inachtneming van de bepalingen in dit reglement, in aanspraken op:
- ouderdomspensioen (artikel 6);
- partnerpensioen (artikel 7);
- aanvullend partnerpensioen (artikel 8);
- wezenpensioen (artikel 9);
- arbeidsongeschiktheidspensioen (artikel 10).

Artikel 6 Ouderdomspensioen

6.1 Wat is het ouderdomspensioen?

Het ouderdomspensioen is de levenslange uitkering die de (gewezen) deelnemer ontvangt vanaf de pensioendatum.

6.2 Hoe wordt het ouderdomspensioen opgebouwd?

Onverminderd het bepaalde in artikel 4 bedraagt het op te bouwen ouderdomspensioen 2% van de pensioengrondslag per deelnemingsjaar. Bij een verhoging van de pensioengrondslag wordt het ouderdomspensioen berekend alsof die hogere pensioengrondslag over alle deelnemingsjaren heeft gegolden (eindloonregeling).

6.3 Wanneer begint en wanneer eindigt het ouderdomspensioen?

Het ouderdomspensioen gaat in beginsel in op de pensioendatum. Dit is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt. Het ouderdomspensioen kan eerder ingaan als gevolg van de volgens artikel 17 of 18 gemaakte keuze en wordt in dat geval verlaagd conform die artikelen.

Het ouderdomspensioen wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt.

6.4 Ouderdomspensioen en vaste ploegentoeslag

De aanspraak op ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 6.2 wordt verhoogd voor ieder deelnemingsjaar dat de (gewezen) deelnemer een vaste ploegentoeslag heeft genoten.

De verhoging per deelnemingsjaar waarin de (gewezen) deelnemer een vaste ploegentoeslag heeft genoten, bedraagt 2% maal 'P' maal het pensioengevend salaris.

De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

Artikel 7 Partnerpensioen

7.1 Wat is het partnerpensioen?

Het partnerpensioen is een uitkering aan de partner van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde, die wordt uitgekeerd na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde.

Voor de toepassing van dit artikel wordt onder deelnemer mede verstaan de gewezen deelnemer die recht heeft op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld in artikel 13.3.

7.2 Verschillende soorten partnerpensioen

Het partnerpensioen is op twee manieren verzekerd. Voor overlijden tijdens de deelname aan deze pensioenregeling is het partnerpensioen sinds 1 april 1999 op risicobasis verzekerd. Dit is het zogeheten **risicopartnerpensioen**. Voor overlijden na ontslag of na de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig ingaat, is het partnerpensioen op opbouwbasis verzekerd. Dit is het zogeheten **opbouwpartnerpensioen**.

Als beide partnerpensioensoorten worden bedoeld, wordt dit aangeduid met 'partnerpensioen'.

7.3 Voor wie wordt partnerpensioen verzekerd?

Voor iedere deelnemer aan deze pensioenregeling wordt risicopartnerpensioen bij overlijden voor de pensioendatum en opbouwpartnerpensioen bij overlijden na de pensioendatum verzekerd.

7.4 Wie heeft recht op partnerpensioen?

Recht op partnerpensioen heeft één persoon met wie de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde:
- gehuwd is of een geregistreerd partnerschap is aangegaan; of
- samenwoont, mits:
  - de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde en de partner beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan met een derde;
  - de partner geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn is van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde;
  - de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde en de partner aantoonbaar een gezamenlijke huishouding voeren en ten overstaan van een notaris een samenlevingsovereenkomst, inhoudende (enige) vermogensrechtelijke aangelegenheden, hebben getekend;
  - de partner bij het Pensioenfonds is aangemeld als partner.

  Van een gezamenlijke huishouding is alleen sprake als uit een uittreksel van het bevolkingsregister blijkt dat de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de partner op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde op hetzelfde adres woonachtig waren, tenzij het Bestuur anders beslist.
  Nadat de deelnemer de partner, met wie hij samenwoont, bij het Pensioenfonds heeft aangemeld en als aan de hierboven beschreven voorwaarden is voldaan, verstrekt het Pensioenfonds de deelnemer een bevestiging van de aanmelding van de partner.

7.5 Wanneer is er geen recht op partnerpensioen?

Er is geen recht op partnerpensioen als het huwelijk is gesloten, het geregistreerd partnerschap is aangegaan of de samenwoning zoals bedoeld in artikel 7.4 is begonnen op of na de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig is ingegaan.

7.6 Korting partnerpensioen

Het partnerpensioen wordt gekort als de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde overlijdt, anders dan door een ongeval, binnen één jaar nadat het huwelijk is gesloten, het geregistreerd partnerschap is aangegaan of de samenwoning zoals bedoeld in artikel 7.4 is begonnen. Het partnerpensioen wordt dan verminderd met 50%.

Deze korting wordt niet toegepast als de partner ten genoegen van het Bestuur kan aantonen dat het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde niet voorzienbaar was op het moment dat het huwelijk werd gesloten, het geregistreerd partnerschap werd aangegaan of de samenwoning zoals bedoeld in artikel 7.4 was begonnen.

7.7 Wanneer begint en wanneer eindigt het partnerpensioen?

Het partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde overlijdt. Het wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin de gerechtigde tot partnerpensioen overlijdt.

7.8 Hoe hoog is het partnerpensioen:

7.8a Bij overlijden van de deelnemer?

Bij overlijden van de deelnemer is het risicopartnerpensioen gelijk aan 1,26% van de pensioengrondslag per deelnemingsjaar. Er wordt hierbij uitgaan van het aantal deelnemingsjaren dat de deelnemer zou hebben bereikt als hij tot de pensioendatum deelnemer zou zijn gebleven. Voor de fictieve deelnemingsjaren na overlijden wordt uitgegaan van de deeltijdfactor die op het moment van overlijden gold.

Het risicopartnerpensioen wordt verhoogd als de deelnemer een vaste ploegentoeslag genoot. De verhoging is per deelnemingsjaar waarin de deelnemer een vaste ploegentoeslag heeft genoten gelijk aan 1,26% maal 'P' maal het pensioengevend salaris.

De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

7.8b Bij overlijden van de gewezen deelnemer?

I) Op de datum van beëindiging van de deelneming wordt volgens onderstaande bepalingen een aanspraak op opbouwpartnerpensioen, ingaand bij overlijden na de pensioendatum, vastgesteld.

   Bij overlijden van de gewezen deelnemer is het opbouwpartnerpensioen gelijk aan 1,40% van de pensioengrondslag per deelnemingsjaar.
   Het opbouwpartnerpensioen wordt verhoogd als de gewezen deelnemer een vaste ploegentoeslag genoot. De verhoging is per deelnemingsjaar waarin de gewezen deelnemer een vaste ploegentoeslag heeft genoten gelijk aan 1,40% maal 'P' maal het pensioengevend salaris.
   De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

II) Vervolgens wordt het opbouwpartnerpensioen, ingaand bij overlijden op of na de pensioendatum, dat betrekking heeft op de deelnemingsjaren gelegen na 1 april 1999, omgezet in een partnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gewezen deelnemer ongeacht of dit overlijden plaatsvindt vóór of na het bereiken van de pensioendatum. De omzettingsfactoren zijn opgenomen in Bijlage 2 (onderdeel 4) bij dit reglement.

Het partnerpensioen wordt vastgesteld op de datum van beëindiging van de deelneming en wordt jaarlijks verhoogd conform artikel 22.3a.

7.8c Bij overlijden van de gepensioneerde?

Bij overlijden van de gepensioneerde is het opbouwpartnerpensioen gelijk aan 1,40% van de pensioengrondslag per deelnemingsjaar.

Het opbouwpartnerpensioen wordt verhoogd als de gepensioneerde tijdens deelname aan deze pensioenregeling een vaste ploegentoeslag genoot. De verhoging is per deelnemingsjaar waarin een vaste ploegentoeslag werd genoten gelijk aan 1,40% maal 'P' maal het pensioengevend salaris.

De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

Het partnerpensioen wordt vastgesteld op de pensioendatum van de gepensioneerde of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat en wordt jaarlijks verhoogd conform artikel 22.3a.

Het opbouwpartnerpensioen vervalt helemaal als gebruik wordt gemaakt van uitruil van partnerpensioen in ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 19.

7.9 Eenmalige uitkering bij overlijden van gepensioneerde of gewezen deelnemer met recht op arbeidsongeschiktheidspensioen

Op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de gepensioneerde of de gewezen deelnemer met recht op arbeidsongeschiktheidspensioen zoals bedoeld in artikel 10 ontvangt de partner een eenmalige uitkering. In Bijlage 3 (onderdeel 1) staat beschreven hoe deze uitkering berekend wordt.

De partner van de gepensioneerde ontvangt deze eenmalige uitkering alleen als de gepensioneerde geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om opbouwpartnerpensioen uit te ruilen in ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 19.

7.10 Hoe hoog is het risicopartnerpensioen bij overlijden van de deelnemer tijdens onbetaald verlof?

Het bepaalde in artikel 15.5 is van toepassing.

7.11 Op welk deel van het partnerpensioen heeft de partner recht?

Op de uitkering van het partnerpensioen aan de partner van de overleden (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde wordt in mindering gebracht het bijzonder partnerpensioen waarop de gewezen partner(s) volgens artikel 14 van dit reglement recht heeft (hebben). Deze vermindering vindt ook plaats als de gewezen partner(s) inmiddels zelf is (zijn) overleden.

7.12 Kan het partnerpensioen bij ingang worden afgekocht?

Als het jaarlijkse partnerpensioen op de ingangsdatum lager is dan het wettelijk afkoopbedrag, heeft het Pensioenfonds het recht dit partnerpensioen af te kopen. Het wettelijk afkoopbedrag is opgenomen in Bijlage 4.
Bij afkoop van pensioen wordt het recht op pensioen omgezet in een geldsom (de afkoopsom). Met de uitbetaling van die geldsom koopt het Pensioenfonds de verplichting tot het doen van pensioenuitkeringen af. De afkoopsom wordt uitbetaald onder inhouding van verschuldigde belastingen en wettelijke heffingen.

Voor de bepaling van de hoogte van de afkoopsom wordt door het Bestuur een afkoopvoet vastgesteld. In Bijlage 2 van dit pensioenreglement is in onderdeel 1 de geldigheidsduur en in onderdeel 3 de afkoopvoet te vinden.

Artikel 8 Aanvullend partnerpensioen

8.1 Wat is het aanvullend partnerpensioen?

Het aanvullend partnerpensioen is een tijdelijke uitkering aan de partner van de deelnemer of de gepensioneerde die direct aansluitend aan het deelnemerschap gepensioneerde wordt. Het pensioen wordt uitgekeerd na het overlijden van de deelnemer of de betreffende gepensioneerde.

Voor de toepassing van dit artikel wordt onder deelnemer mede verstaan de gewezen deelnemer die recht heeft op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld in artikel 13.3.

8.2 Wie heeft recht op aanvullend partnerpensioen?

Recht op aanvullend partnerpensioen heeft één persoon met wie de deelnemer of de gepensioneerde
- gehuwd is of een geregistreerd partnerschap is aangegaan; of
- samenwoont, mits:
  - de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde en de partner beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan met een derde;
  - de partner geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn is van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde;
  - de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde en de partner aantoonbaar een gezamenlijke huishouding voeren en ten overstaan van een notaris een samenlevingsovereenkomst, inhoudende (enige) vermogensrechtelijke aangelegenheden, hebben getekend;
  - de partner bij het Pensioenfonds is aangemeld als partner.

  Van een gezamenlijke huishouding is alleen sprake als uit een uittreksel van het bevolkingsregister blijkt dat de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de partner op de dag van overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde op hetzelfde adres woonachtig waren, tenzij het Bestuur anders beslist.

8.3 Wanneer is er geen recht op aanvullend partnerpensioen?

De partner van de gewezen deelnemer heeft geen recht op een aanvullend partnerpensioen.

De partner van de gepensioneerde die meteen voorafgaand aan de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat gewezen deelnemer was, heeft geen recht op aanvullend partnerpensioen.

Als de gepensioneerde op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen geen partner heeft in de zin van dit pensioenreglement, heeft een eventuele latere partner geen recht op aanvullend partnerpensioen.

Indien de gepensioneerde gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om het opbouwpartnerpensioen uit te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 19, vervalt het recht op aanvullend partnerpensioen.

8.4 Wanneer begint en wanneer eindigt het aanvullend partnerpensioen?

Het aanvullend partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer of gepensioneerde overlijdt.

Het aanvullend partnerpensioen wordt uitgekeerd tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de partner de AOW gerechtigde leeftijd bereikt, of tot en met de maand van diens eerdere overlijden.

8.5 Hoe wordt het aanvullend partnerpensioen verzekerd:

8.5a Voor de deelnemer?

Het aanvullend partnerpensioen wordt verzekerd op basis van een tijdelijke risicoverzekering. Dit betekent dat het aanvullend partnerpensioen is verzekerd tijdens de deelneming aan deze pensioenregeling.

8.5b Voor de gepensioneerde?

Het aanvullend partnerpensioen wordt verzekerd op basis van een risicoverzekering. Het aanvullend partnerpensioen wordt op de pensioendatum of op de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig is ingegaan door de werkgever ineens gefinancierd voor de gehele periode waarin de gepensioneerde hier aanspraak op kan maken. De financiering van het aanvullend partnerpensioen door de werkgever gebeurt door middel van afdracht van de daarvoor verschuldigde premie aan het Pensioenfonds.

8.6 Hoe hoog is het aanvullend partnerpensioen:

8.6a Bij overlijden van de deelnemer?

De jaarlijkse uitkering van het aanvullend partnerpensioen is gelijk aan de helft van de (bruto) wettelijke Anw-uitkering zoals vastgesteld op 1 januari van het jaar waarin het aanvullend partnerpensioen ingaat. De hoogte van dit aanvullend partnerpensioen staat vermeld in Bijlage 4.

8.6b Bij overlijden van de gewezen deelnemer?

De partner van de gewezen deelnemer heeft bij overlijden van deze gewezen deelnemer geen recht op een aanvullend partnerpensioen.

8.6c Bij overlijden van de gepensioneerde?

De hoogte van de jaarlijkse uitkering van aanvullend partnerpensioen bij overlijden van de gepensioneerde wordt vermeld in Bijlage 4. Dit bedrag wordt jaarlijks per 1 januari opnieuw vastgesteld door het Bestuur, in beginsel met de procentuele ontwikkeling in dezelfde periode van het jaarlijks pensioen krachtens de AOW voor een alleenstaande, exclusief de vakantie-uitkering.

De hoogte van het aanvullend partnerpensioen wordt verlaagd als de gepensioneerde gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om het ouderdomspensioen eerder dan de pensioendatum in te laten gaan. In Bijlage 2 (onderdeel 5) is beschreven hoe het aanvullend partnerpensioen wordt verlaagd.

Het aanvullend partnerpensioen zal nooit hoger worden vastgesteld dan op het fiscale maximumbedrag als bedoeld in artikel 18f onder c, van de *Wet op de loonbelasting 1964.*

Artikel 9 Wezenpensioen

9.1 Wat is het wezenpensioen?

Het wezenpensioen is een uitkering voor kinderen van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde, die wordt uitgekeerd na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde.

Voor de toepassing van dit artikel wordt onder deelnemer mede verstaan de gewezen deelnemer die recht heeft op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld in artikel 13.3.

9.2 Wie heeft recht op wezenpensioen?

Recht op wezenpensioen hebben kinderen die in familierechtelijke betrekking staan tot de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde. Dit geldt ook voor stief- en pleegkinderen die door de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde tot diens overlijden als eigen kinderen worden verzorgd en opgevoed. Ook een kind dat wordt geboren binnen 307 dagen na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde heeft recht op wezenpensioen.

9.3 Wanneer is er geen recht op wezenpensioen?

Er is geen recht op wezenpensioen voor kinderen die op of na de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig is ingegaan de status van kind verkrijgen zoals beschreven in artikel 9.2 indien het huwelijk, het geregistreerd partnerschap of de samenwoning zoals bedoeld in artikel 7.4 is aangevangen op of na de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig is ingegaan.

9.4 Wanneer begint en wanneer eindigt het wezenpensioen?

Het wezenpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde overlijdt. Het wezenpensioen gaat niet eerder in dan op de eerste dag van de maand waarin het kind wordt geboren.
Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin het kind de 21-jarige leeftijd bereikt. Het wezenpensioen wordt na de 21-jarige leeftijd uitgekeerd indien en zolang aan of voor het kind een uitkering wordt verstrekt krachtens de *Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten*, de *Wet studiefinanciering 2000* dan wel de *Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten*. Het wezenpensioen wordt uiterlijk uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin het kind de leeftijd van 27 jaar bereikt en eindigt in ieder geval aan het einde van de maand waarin het kind overlijdt.

9.5 Hoe hoog is het wezenpensioen:

9.5a Bij overlijden van de deelnemer?

Bij overlijden van de deelnemer is het wezenpensioen gelijk aan de som van:
- 0,2115% van het pensioengevend salaris per deelnemingsjaar vanaf 1 januari 2006; en
- 0,235% van het pensioengevend salaris per deelnemingsjaar gelegen voor 1 januari 2006.

Het wezenpensioen wordt verhoogd als de deelnemer een vaste ploegentoeslag genoot. De verhoging is per deelnemingsjaar waarin de deelnemer een vaste ploegentoeslag heeft genoten gelijk aan de som van:
- 0,2115% maal 'P' maal het pensioengevend salaris voor de jaren vanaf 1 januari 2006; en
- 0,235% maal 'P' maal het pensioengevend salaris voor de jaren voor 1 januari 2006.

De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

Er wordt hierbij uitgaan van het aantal deelnemingsjaren dat de deelnemer zou hebben bereikt als hij tot de pensioendatum deelnemer zou zijn gebleven. Voor deze fictieve deelnemingsjaren wordt uitgegaan van de deeltijdfactor die op het moment van overlijden gold.

9.5b Bij overlijden van de gewezen deelnemer?

Bij overlijden van de gewezen deelnemer is het wezenpensioen gelijk aan de som van:
- 0,2115% van het pensioengevend salaris per deelnemingsjaar vanaf 1 januari 2006; en
- 0,235% van het pensioengevend salaris per deelnemingsjaar gelegen voor 1 januari 2006.

Het wezenpensioen wordt verhoogd als de gewezen deelnemer een vaste ploegentoeslag genoot. De verhoging is per deelnemingsjaar waarin de gewezen deelnemer een vaste ploegentoeslag heeft genoten gelijk aan de som van:
- 0,2115% maal 'P' maal het pensioengevend salaris voor de jaren vanaf 1 januari 2006; en
- 0,235% maal 'P' maal het pensioengevend salaris voor de jaren voor 1 januari 2006.

De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

Het wezenpensioen wordt vastgesteld op de datum van beëindiging van de deelneming en wordt jaarlijks verhoogd conform artikel 22.3a.

9.5c Bij overlijden van de gepensioneerde?

Bij overlijden van de gepensioneerde is het wezenpensioen gelijk aan de som van:
- 0,2115% van het pensioengevend salaris per deelnemingsjaar vanaf 1 januari 2006; en
- 0,235% van het pensioengevend salaris per deelnemingsjaar gelegen voor 1 januari 2006.

Het wezenpensioen wordt verhoogd als de gepensioneerde tijdens deelname aan deze pensioenregeling een vaste ploegentoeslag genoot. De verhoging is per deelnemingsjaar waarin een vaste ploegentoeslag werd genoten gelijk aan de som van:
- 0,2115% maal 'P' maal het pensioengevend salaris voor de jaren vanaf 1 januari 2006; en
- 0,235% maal 'P' maal het pensioengevend salaris voor de jaren voor 1 januari 2006.

De factor P is afhankelijk van het percentage vaste ploegentoeslag en is opgenomen in Bijlage 3 (onderdeel 3).

Het wezenpensioen wordt vastgesteld op de pensioendatum van de gepensioneerde of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat en wordt jaarlijks verhoogd conform artikel 22.3a.

9.5d Als beide ouders zijn overleden?

Het wezenpensioen waarop recht bestaat op grond van artikel 9.5a tot en met 9.5c wordt verdubbeld vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het kind ouderloos wordt.

9.6 Is er een maximering van het in totaal uit te keren wezenpensioen?

Het aan alle kinderen gezamenlijk uit te keren wezenpensioen bedraagt nooit meer dan 3,5 maal het volgens artikel 9.5 voor één kind vastgestelde bedrag.
Indien en zolang het aantal wezen meer bedraagt dan drie heeft elke wees recht op een evenredig deel van het volgens dit lid vastgestelde bedrag.

9.7 Eenmalige uitkering bij overlijden gepensioneerde of gewezen deelnemer met recht op arbeidsongeschiktheidspensioen

Op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de gepensioneerde of de gewezen deelnemer met recht op arbeidsongeschiktheidspensioen zoals bedoeld in artikel 10 ontvangt het kind een eenmalige uitkering. In Bijlage 3 (onderdeel 2) staat beschreven hoe deze uitkering berekend wordt. Hiervoor geldt dat voor de vaststelling van deze eenmalige uitkering geen rekening gehouden wordt met een eventuele uitruil van opbouwpartnerpensioen in ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 19.

9.8 Eenmalige uitkering bij overlijden pensioengerechtigde partner

Op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden van de pensioengerechtigde partner ontvangt het kind een eenmalige uitkering. In Bijlage 3 (onderdeel 2) staat beschreven hoe deze uitkering berekend wordt.

9.9 Kan het wezenpensioen bij ingang worden afgekocht?

Als het jaarlijkse wezenpensioen op de ingangsdatum lager is dan het wettelijk afkoopbedrag, heeft het Pensioenfonds het recht dit wezenpensioen af te kopen. Het fonds zal slechts gebruik maken van dit recht als tegelijk ook het Partnerpensioen kan worden afgekocht. Het wettelijk afkoopbedrag is opgenomen in Bijlage 4.
Bij afkoop van pensioen wordt het recht op pensioen omgezet in een geldsom (de afkoopsom). Met de uitbetaling van die geldsom koopt het Pensioenfonds de verplichting tot het doen van pensioenuitkeringen af. De afkoopsom wordt uitbetaald onder inhouding van verschuldigde belastingen en wettelijke heffingen.

Voor de bepaling van de hoogte van de afkoopsom wordt door het Bestuur een afkoopvoet vastgesteld. In Bijlage 2 van dit pensioenreglement is in onderdeel 1 de geldigheidsduur en in onderdeel 3 de afkoopvoet te vinden.

Artikel 10 Arbeidsongeschiktheidspensioen

10.1 Wat is het arbeidsongeschiktheidspensioen?

Het arbeidsongeschiktheidspensioen is een uitkering die bedoeld is om, na beëindiging van de arbeidsovereenkomst, inkomensachteruitgang door arbeidsongeschiktheid te beperken voor de deelnemer waarmee de arbeidsovereenkomst met de werkgever wordt beëindigd vanwege volledige arbeidsongeschiktheid.

10.2 Wanneer gaat het arbeidsongeschiktheidspensioen in?

Het arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in op het tijdstip waarop de deelnemer in aanmerking komt voor een uitkering op grond van de *IVA* of *WAO*, maar niet eerder dan de datum waarop de arbeidsovereenkomst met de werkgever is beëindigd.

10.3 Wanneer heeft de deelnemer recht op arbeidsongeschiktheidspensioen?

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd aan de gewezen deelnemer die tijdens de deelneming aan de pensioenregeling volledig arbeidsongeschikt is geworden en een uitkering op grond van de *IVA* of de *WAO* ontvangt.

Als voorwaarde voor de arbeidsongeschiktheidsuitkering geldt dat de uitkering op grond van de *WAO* of de *WIA* aan het Pensioenfonds gecedeerd wordt. Indien de WAO of de WIA doorloopt ná 65 jaar

i.v.m. verschuiving van de AOW-gerechtigde leeftijd, zal het Pensioenfonds de WAO of WIA uitkering ná 65 jaar tesamen met het ouderdomspensioen uitkeren aan de pensioengerechtigde.

Een (gewezen) deelnemer die bij aanvang van een uitkering krachtens de *WIA* in aanmerking komt voor een *WGA*-uitkering komt niet in aanmerking voor arbeidsongeschiktheidspensioen van het Pensioenfonds.

10.4 Tot wanneer wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen uitgekeerd?

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd tot het eerste van de hierna volgende tijdstippen:
- de eerste dag van de maand waarin de deelnemer de pensioendatum ~~leeftijd van 65 jaar~~ bereikt;
- de eerste dag van de maand volgend op die waarin de *WIA*- of *WAO*-uitkering eindigt;
- de eerste dag van de maand volgend waarop die waarin de arbeidsongeschiktheid daalt beneden de 35%;
- de eerste dag van de maand volgend op die waarin de gewezen deelnemer overlijdt.

10.5 Hoe hoog is het arbeidsongeschiktheidspensioen?

Het jaarlijks arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt bij volledige arbeidsongeschiktheid 80% van het voor de deelnemer geldende pensioengevend salaris, vermenigvuldigd met de deeltijdfactor. Er is sprake van volledige arbeidsongeschiktheid wanneer de mate van arbeidsongeschiktheid volgens de *WAO* of de *IVA* 80% of meer bedraagt.

Voor de toepassing van dit lid wordt, in afwijking van artikel 3.3, onder pensioengevend salaris verstaan de som van veertien maal het maandsalaris en twaalf maal de ploegentoeslag in de laatste maand voorafgaande aan de beëindiging van de arbeidsovereenkomst. Het pensioengevend salaris wordt vastgesteld uitgaande van een voltijds dienstverband.

10.6 Wat gebeurt er als de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt?

Als de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt nadat het arbeidsongeschiktheidspensioen reeds is ingegaan, wordt het arbeidsongeschiktheidspensioen van het Pensioenfonds aangepast volgens onderstaande tabel:

Mate van arbeidsongeschiktheid in procenten	Uitkeringspercentage
Minder dan 35	0
35 tot 45	40
45 tot 55	50
55 tot 65	60
65 tot 80	72,5
80 tot en met 100	100

Zodra de mate van arbeidsongeschiktheid daalt beneden de 35% wordt de arbeidsongeschiktheidsuitkering beëindigd.

10.7 In hoeverre is het arbeidsongeschiktheidspensioen waardevast?

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt jaarlijks verhoogd conform artikel 22.3a.

Hoofdstuk 4. GEBEURTENISSEN DIE INVLOED HEBBEN OP DE OPBOUW VAN HET PENSIOEN

Artikel 11 Inbreng van waarde bij start deelneming

11.1 Wat is inkomende waardeoverdracht?

Inkomende waardeoverdracht houdt in dat de deelnemer de waarde van zijn bij zijn vorige pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken overdraagt aan het Pensioenfonds ter verwerving van aanspraken op pensioen in deze pensioenregeling.

11.2 Hoe vindt inkomende waardeoverdracht plaats?

De deelnemer die de waarde van zijn bij zijn vorige pensioenuitvoerder opgebouwde pensioenaanspraken wil overdragen, dient daartoe een verzoek in bij het Pensioenfonds binnen zes maanden na aanvang van de deelname aan deze pensioenregeling. De inkomende waardeoverdracht vindt vervolgens plaats volgens de wettelijk vastgestelde rekenregels en procedures.

De waarde van de aanspraken op pensioen die door middel van inkomende waardeoverdracht in deze pensioenregeling wordt ingebracht, wordt gebruikt voor de inkoop van extra aanspraken op ouderdoms-, opbouwpartner- en wezenpensioen. De waarde wordt zoveel mogelijk vertaald in extra deelnemingsjaren. Als dit resulteert in deelnemingsjaren die zouden zijn gelegen voor de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer de 18-jarige leeftijd heeft bereikt, worden deze niet in aanmerking genomen. In plaats daarvan wordt het ermee corresponderende gedeelte van de overgedragen waarde aangewend voor extra premievrije aanspraken op ouderdoms-, opbouwpartner- en wezenpensioen.
De extra deelnemingsjaren en eventueel extra premievrije aanspraken worden berekend met in achtneming van een voor ieder extra deelnemersjaar toe te kennen aanspraak op jaarlijks ouderdomspensioen ter grootte van 2% en een opbouwpartnerpensioen ter grootte van 1,4% van de dan geldende pensioengrondslag. De extra premievrije aanspraken worden verhoogd conform artikel 22.3a van dit reglement.

Artikel 12 Beëindiging van de deelneming aan de pensioenregeling

12.1 Wat gebeurt er bij beëindiging van de deelname aan de pensioenregeling?

Bij beëindiging van de deelneming aan de pensioenregeling, anders dan wegens overlijden of pensionering, behoudt de deelnemer aanspraken op het tot op dat moment over de verstreken deelnemingsjaren opgebouwde ouderdoms-, opbouwpartner-, en wezenpensioen. Deze aanspraken worden verhoogd zoals is aangegeven in artikel 22.3a van dit reglement. De risicoverzekeringen (risicopartnerpensioen, aanvullend partnerpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid) komen te vervallen. Het opbouwpartnerpensioen wordt omgezet conform het bepaalde in artikel 12.2.

De gewezen deelnemer heeft recht om ouderdomspensioen uit te ruilen in partnerpensioen zoals omschreven in artikel 20.

Onder bepaalde voorwaarden kan de waarde van de door de gewezen deelnemer opgebouwde aanspraken:
- worden overgedragen (zie lid 5 van dit artikel);
- aan hem worden uitgekeerd na afkoop (zie lid 6 van dit artikel).

12.2 Omzetting partnerpensioen

Conform artikel 7.8b wordt bij beëindiging van de deelneming het opbouwpartnerpensioen dat betrekking heeft op de deelnemingsjaren gelegen na 1 april 1999 omgezet in een partnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gewezen deelnemer ongeacht of dit overlijden plaatsvindt vóór of na het bereiken van de pensioendatum. De omzettingsfactoren zijn opgenomen in Bijlage 2 (onderdeel 4) bij dit reglement.

12.3 Hoger partnerpensioen bij werkloosheid

De gewezen deelnemer die na beëindiging van de deelneming recht heeft op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet, heeft gedurende de periode dat hij deze uitkering ontvangt, aanspraak op een hoger partnerpensioen ten behoeve van zijn partner. De hoogte van het partnerpensioen wordt vastgesteld alsof het totale partnerpensioen op opbouwbasis zou zijn verzekerd. Dit bedrag is inclusief het partnerpensioen dat betrekking heeft op de deelnemingsjaren gelegen voor 1 april 1999, het partnerpensioen dat is verkregen op grond van artikel 12.2 en het partnerpensioen dat is verkregen op grond van artikel 20. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing op de gewezen deelnemer, die na beëindiging van de deelneming recht heeft op werkloosheidsuitkering van zijn woonland.

12.4 Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (hierna: FVP)

De opbouw van het levenslang ouderdomspensioen, het opbouwpartnerpensioen en het wezenpensioen, evenals de verzekering van het risicopartnerpensioen en het aanvullend partnerpensioen wordt voortgezet indien een deelnemer aan de volgende voorwaarden voldoet:

- De deelnemer is aansluitend op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de werkgever werkloos geworden; en
- De deelnemer is op de eerste werkloosheidsdag 40 jaar of ouder; en
- De deelnemer heeft op grond van die werkloosheid recht op een loongerelateerde uitkering ingevolge de Werkloosheidswet; en
- De deelnemer heeft op grond van die werkloosheid recht op een FVP-voortzettingsbijdrage.

Voor deze voortzetting is de deelnemer geen eigen bijdrage verschuldigd. Deze voortzetting duurt zolang de deelnemer aan de genoemde voorwaarden voldoet.

De deelnemer komt alleen voor voortgezette deelneming bij werkloosheid in aanmerking indien hij het recht op de FVP-voortzettingsbijdrage cedeert aan het fonds.

De partner en de kinderen van een gewezen deelnemer kunnen aanspraak maken op risicopartnerpensioen en aanvullend partnerpensioen zoals op het moment van beëindiging van de arbeidsovereenkomst was verzekerd en wezenpensioen als ware de gewezen deelnemer niet werkloos geworden, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De deelnemer is aansluitend op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de werkgever werkloos geworden; en
- De deelnemer is op de eerste werkloosheidsdag jonger dan 40 jaar; en
- De deelnemer heeft op grond van die werkloosheid recht op een loongerelateerde uitkering ingevolge de Werkloosheidswet.

12.5 Uitgaande waardeoverdracht

12.5a Wat is uitgaande waardeoverdracht?

Uitgaande waardeoverdracht houdt in dat de gewezen deelnemer de waarde (geldsom) van zijn bij het Pensioenfonds opgebouwde pensioenaanspraken meeneemt naar zijn nieuwe pensioenuitvoerder. De nieuwe pensioenuitvoerder vertaalt de geldsom in extra pensioen volgens de regels die daarvoor gelden in de nieuwe regeling.

12.5b Wanneer vindt uitgaande waardeoverdracht plaats?

Uitgaande waardeoverdracht vindt plaats op verzoek van de gewezen deelnemer die deelnemer wordt in een nieuwe pensioenregeling. De gewezen deelnemer dient dit verzoek in bij de nieuwe pensioenuitvoerder binnen zes maanden nadat de deelname aan de nieuwe pensioenregeling is aangevangen. Bij de uitvoering van de uitgaande waardeoverdracht gelden de wettelijk vastgestelde rekenregels en procedures.

12.6 Afkoop

12.6a Wat is afkoop?

In dit reglement wordt onder afkoop van pensioen verstaan het omzetten van de aanspraak op pensioen in een geldsom (de afkoopsom). Met de uitbetaling van die geldsom koopt het Pensioenfonds de verplichting tot het doen van pensioenuitkeringen af.

12.6b Kunnen de pensioenaanspraken bij beëindiging van de deelname worden afgekocht?

Als het ouderdomspensioen op het tijdstip van beëindiging van de deelname lager is dan het wettelijk afkoopbedrag, heeft het Pensioenfonds het recht om op zijn vroegst twee jaar na beëindiging van de deelname dit ouderdomspensioen en eventuele andere pensioenaanspraken van de gewezen deelnemer af te kopen. Dit recht heeft het Pensioenfonds niet als de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelname een procedure tot uitgaande waardeoverdracht is gestart. Het wettelijk afkoopbedrag is opgenomen in Bijlage 4.

Als de pensioendatum ligt vóór het verstrijken van de hiervoor bedoelde termijn van twee jaar, heeft het Pensioenfonds het recht om bij de ingang van het ouderdomspensioen het ouderdomspensioen en eventuele andere pensioenaanspraken ten behoeve van de gepensioneerde of zijn nabestaanden af te kopen, als de uitkering van het ouderdomspensioen op de ingangsdatum per jaar minder bedraagt dan het wettelijk afkoopbedrag. Het wettelijk afkoopbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de *Pensioenwet*.

Als het Pensioenfonds gebruik wil maken van dit recht op afkoop, informeert het de gewezen deelnemer daarover binnen zes maanden na afloop van de periode van twee jaar na beëindiging van de deelname en betaalt het de afkoopsom binnen die termijn van zes maanden uit.

Voor de bepaling van de hoogte van de afkoopsom worden door het Bestuur afkoopvoeten vastgesteld. In Bijlage 2 van dit pensioenreglement is in onderdeel 1 de geldigheidsduur opgenomen en in onderdeel 3 zijn de afkoopvoeten te vinden.

De afkoopsom wordt, onder inhouding van verschuldigde belastingen en wettelijke heffingen, uitbetaald aan de gewezen deelnemer.

Artikel 13 Pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid

13.1 Wat gebeurt er bij arbeidsongeschiktheid?

Bij arbeidsongeschiktheid heeft de deelnemer recht op arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in artikel 10 en op premievrije voortzetting van zijn pensioenopbouw zoals beschreven in dit artikel. Hiervoor gelden de voorwaarden in de genoemde artikelen.

13.2 Wat gebeurt er met de pensioenopbouw bij het ontstaan van volledige arbeidsongeschiktheid?

Als de deelname aan de regeling wordt beëindigd wegens volledige arbeidsongeschiktheid, dan eindigt daarmee de normale opbouw van ouderdomspensioen en verzekering van het (aanvullend) partner- en wezenpensioen. Om pensioenverlies te voorkomen, wordt in plaats daarvan de opbouw en verzekering van deze pensioenen voortgezet onder de voorwaarden genoemd in dit artikel.

De opbouw en verzekeringen worden voortgezet op basis van de pensioengrondslag en de eventuele ploegentoeslag zoals deze gelden op de datum dat de deelneming wordt beëindigd. Deze voortzetting wordt hierna aangeduid als pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

13.3 Wie heeft recht op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid?

Recht op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid heeft de gewezen deelnemer die tijdens de deelneming aan de pensioenregeling volledig arbeidsongeschikt is geworden, een uitkering op grond van de *WAO* of de *IVA* ontvangt en wiens arbeidsovereenkomst met de werkgever wegens arbeidsongeschiktheid is geëindigd.

Een deelnemer die bij aanvang van een uitkering krachtens de WIA in aanmerking komt voor een *WGA*-uitkering komt niet in aanmerking voor pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

13.4 Wanneer gaat de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid in?

Pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid gaat in per de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de arbeidsovereenkomst met de werkgever wegens arbeidsongeschiktheid is geëindigd.

13.5 Wat gebeurt er als de mate van arbeidsongeschiktheid wijzigt?

Als de gewezen deelnemer in aanmerking komt voor voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid op grond van artikel 13.4, en de mate van arbeidsongeschiktheid nadien wijzigt, zal de mate van pensioenopbouw worden aangepast volgens onderstaande tabel:

Mate van arbeidsongeschiktheid in procenten	Voortzettingspercentage
Minder dan 35	0
35 tot 45	40
45 tot 55	50
55 tot 65	60
65 tot 80	72,5
80 tot en met 100	100

Zodra de mate van arbeidsongeschiktheid daalt beneden de 35% wordt de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid beëindigd.

13.6 Wanneer eindigt de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid?

De pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid eindigt op het eerste van de hierna volgende tijdstippen:
- wanneer de gewezen deelnemer niet langer recht heeft op een *WIA*- of *WAO*-uitkering;
- de eerste dag van de maand waarin de gewezen deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt;
- zodra de mate van arbeidsongeschiktheid daalt beneden de 35%.

13.7 In hoeverre zijn de opgebouwde pensioenaanspraken en de nog op te bouwen pensioenen waardevast?

De pensioengrondslag waarop de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid wordt gebaseerd, wordt jaarlijks per 1 januari verhoogd met de stijging van het Consumentenprijsindexcijfer.

Op de pensioenaanspraken van gewezen deelnemers met pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid wordt jaarlijks per 1 januari toeslag verleend conform de ambitie.

De ambitie is de stijging van het Consumentenprijsindexcijfer.

Artikel 14 Scheiding

14.1 Op welk partnerpensioen behoudt de partner aanspraak na scheiding?

Voor toepassing van dit lid en de leden 2 en 3 wordt onder scheiding verstaan: echtscheiding, ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, beëindiging van een geregistreerd partnerschap anders dan door overlijden of vermissing en beëindiging van een partnerrelatie tussen twee ongehuwd samenwonenden. Omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk of omzetting van een partnerrelatie tussen twee ongehuwd samenwonenden in een huwelijk of in een geregistreerd partnerschap is geen scheiding in de zin van dit lid.

Bij scheiding behoudt de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of van de gepensioneerde aanspraak op een premievrij partnerpensioen (het bijzonder partnerpensioen).
De hoogte van dit premievrije partnerpensioen is gelijk aan het opbouwpartnerpensioen waarop recht zou bestaan als de deelneming aan deze pensioenregeling op de datum van scheiding zou zijn geëindigd, inclusief de omzetting als bedoeld in artikel 12.2.

Ingeval de deelneming al is geëindigd, is het premievrije partnerpensioen gelijk aan het premievrije opbouwpartnerpensioen waarop recht is ontstaan bij het beëindigen van de deelneming, vermeerderd met de eventueel daarop verleende toeslagen.

14.2 Wanneer begint en wanneer eindigt het bijzonder partnerpensioen?

Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde overlijdt. Het wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin de pensioengerechtigde overlijdt.

14.3 Kan de aanspraak op partnerpensioen bij scheiding worden afgekocht?

Als de op grond van lid 1 van dit artikel aan de gewezen partner toekomende aanspraak op een premievrij partnerpensioen lager is dan het wettelijk afkoopbedrag, heeft het Pensioenfonds het recht deze aanspraak af te kopen. Het wettelijk afkoopbedrag is opgenomen in Bijlage 4.
Als het Pensioenfonds gebruik wil maken van dit recht op afkoop, informeert het de gewezen partner daarover binnen zes maanden na de melding van de scheiding en betaalt het de afkoopwaarde binnen die termijn van zes maanden uit. De afkoopsom wordt uitbetaald onder inhouding van verschuldigde belastingen en wettelijke heffingen.

Voor de bepaling van de hoogte van de afkoopsom wordt door het Bestuur een afkoopvoet vastgesteld. In Bijlage 2 van dit pensioenreglement is in onderdeel 1 de geldigheidsduur en in onderdeel 3 de afkoopvoet te vinden.

14.4 Op welk ouderdomspensioen behoudt de partner aanspraak na scheiding?

Voor toepassing van dit lid en de leden 5 en 6 wordt onder scheiding verstaan echtscheiding, scheiding van tafel en bed en beëindiging van een geregistreerd partnerschap anders dan door overlijden, vermissing of een aansluitend huwelijk tussen dezelfde partners.

Bij scheiding krijgt de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde conform de *Wet verevening pensioenrechten bij scheiding* recht op uitbetaling van de helft van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap is opgebouwd. Dit recht op uitbetaling ontstaat tegenover het Pensioenfonds, mits binnen twee jaar na de scheiding aan het Pensioenfonds van die scheiding melding is gedaan door middel van het daartoe bestemde formulier als bedoeld in de *Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.* Het Pensioenfonds verstrekt de gewezen partner een bewijsstuk van het ouderdomspensioen waarop de verevening wordt gebaseerd. De (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ontvangt daarvan een afschrift.

Van het in de tweede zin van dit lid bepaalde kan worden afgeweken als de (gewezen) partners bij voorwaarden in verband met de partnerrelatie of in een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding anders overeenkomen.

Er is geen recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen als op het tijdstip van scheiding het deel van het ouderdomspensioen, waarop recht op uitbetaling ontstaat kleiner is dan het wettelijk afkoopbedrag. Het wettelijk afkoopbedrag is opgenomen in Bijlage 4.

Er is geen recht op verevening bij de beëindiging van de partnerrelatie tussen twee ongehuwd samenwonenden.

14.5 Wanneer begint en wanneer eindigt het recht op uitbetaling van ouderdomspensioen van de gewezen partner?

Het recht op uitbetaling gaat in op het moment dat de (gewezen) deelnemer de pensioendatum bereikt of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat.

Indien de (gewezen) deelnemer het ouderdomspensioen eerder dan de pensioendatum laat ingaan, zal het aan de gewezen partner toekomende recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen actuarieel worden gekort.

Het recht op uitbetaling bestaat tot en met de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt of indien eerder, de laatste dag van de maand waarin de gewezen partner overlijdt.

Na overlijden van de gewezen partner, wordt het verevend ouderdomspensioen weer aan de gepensioneerde uitgekeerd, tenzij is gekozen voor conversie zoals omschreven in artikel 14.6.

14.6 Conversie

Op grond van de *Wet verevening pensioenrechten bij scheiding* kunnen de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de gewezen partner een afwijkende regeling overeenkomen, waarbij het aan de gewezen partner toekomende deel van het ouderdomspensioen en het aan hem/haar toekomende bijzondere partnerpensioen (volgend uit artikel 14.1) worden omgezet in een eigen aanspraak op ouderdomspensioen ten behoeve van de gewezen partner (conversie). In dat geval gaat dat ouderdomspensioen in en eindigt het op de tijdstippen of bij overlijden van de gewezen partner conform dit reglement. Een dergelijke regeling is slechts geldig indien het Pensioenfonds zich schriftelijk bereid heeft verklaard het daaruit voortvloeiende risico te dekken. Het Pensioenfonds verstrekt de gewezen partner een bewijsstuk van de eigen aanspraak op ouderdomspensioen. De (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ontvangt daarvan een afschrift en een opgave van het verminderde pensioen.

14.7 Welke datum geldt als datum van scheiding?

Als datum van echtscheiding, ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, of beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door overlijden, vermissing of een aansluitend huwelijk tussen dezelfde partners, geldt de datum waarop de beschikking tot echtscheiding, ontbinding of beëindiging is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Als datum van scheiding van tafel en bed geldt de datum waarop de beschikking is ingeschreven in het huwelijksgoederenregister.

Als beëindigingdatum van de partnerrelatie tussen twee ongehuwd samenwonenden geldt de datum die is vermeld op door beide partijen ondertekende gelijkluidende verklaringen waarmee het einde van de periode van samenwonen aan het Pensioenfonds is medegedeeld. De handtekeningen dienen door een notaris te worden gewaarmerkt.
Bij twijfel omtrent de datum van beëindiging van de gezamenlijke huishouding geeft het bevolkingsregister de doorslag. Bij ontbreken van een dergelijke verklaring beslist het Bestuur.

14.8 In hoeverre is de aanspraak op bijzonder partnerpensioen, het verevend ouderdomspensioen of de eigen aanspraak op ouderdomspensioen van de gewezen partner waardevast?

Artikel 22.3a is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15 Verlof en tijdelijk minder werken

15.1 Verlof of tijdelijk minder werken en de verzekering ingeval van overlijden en arbeidsongeschiktheid

Als de deelnemer verlof opneemt zoals bedoeld in *artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965*, wordt de verzekering voor de gevolgen van overlijden tijdens deelnemerschap (risicopartnerpensioen, aanvullend partnerpensioen en wezenpensioen) en arbeidsongeschiktheid voortgezet.

Als de deelnemer op grond van verlof zoals bedoeld in *artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965*, gedurende een vooraf schriftelijk overeengekomen periode, minder gaat werken dan het aantal uren dat bij de werkgever geldt voor werknemers met een voltijd dienstverband, wordt de verzekering voor de gevolgen van overlijden (risicopartnerpensioen, aanvullend partnerpensioen en wezenpensioen) en arbeidsongeschiktheid voortgezet.

Voor de voortzetting van de verzekeringen wordt uitgegaan van de deeltijdfactor direct voorafgaand aan het verlof.

15.2 Pensioenopbouw bij verlof en aanwending levenslooptegoed

Als de deelnemer verlof zoals bedoeld in *artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965* opneemt en hiervoor gebruik maakt van een levensloopregeling van de werkgever, vindt er naar evenredigheid pensioenopbouw plaats. Voor de evenredige pensioenopbouw is bepalend de verhouding van het maandelijks levenslooploon tot het direct voorafgaand aan het verlof geldende pensioengevend salaris op maandbasis. Deze verhouding is maximaal gelijk aan de direct voorafgaand aan het verlof geldende deeltijdfactor. De deelnemer is gedurende deze periode van verlof geen eigen bijdrage verschuldigd.

Voor de toepassing van dit lid wordt, in afwijking van artikel 3.3, onder pensioengevend salaris verstaan de som van veertien maal het maandsalaris en twaalf maal de ploegentoeslag in de laatste maand voorafgaande aan de aanvang van het verlof inclusief de algemene loonsverhogingen welke bij doorwerken gedurende de verlofperiode aan de deelnemer toegekend zouden zijn. Het pensioengevend salaris wordt vastgesteld uitgaande van een voltijds dienstverband.

15.3 Ouderschapsverlof zonder aanwending levenslooptegoed

Als de deelnemer ouderschapsverlof opneemt en geen tegoed uit de levensloopregeling aanwendt voor deze periode geldt het volgende:

- de pensioenopbouw wordt gedeeltelijk voortgezet zoals bedoeld in artikel 3.13;
- de verzekering voor de gevolgen van overlijden (risicopartnerpensioen en wezenpensioen) en arbeidsongeschiktheid wordt voorgezet zoals omschreven in artikel 15.1;
- de deelnemer is gedurende deze periode van verlof een eigen bijdrage verschuldigd in verhouding tot de deeltijdfactor.

15.4 Tijdelijk minder werken zonder aanwending levenslooptegoed

Als de deelnemer tijdens verlof zoals bedoeld in artikel 10a van het *Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965*, gedurende een vooraf schriftelijk overeengekomen periode, minder gaat werken dan de normale arbeidsduur behorende bij een voltijds dienstverband, en hiervoor geen levenslooptegoed aanwendt, geldt het volgende:

- de pensioenopbouw wordt gedeeltelijk voortgezet zoals bedoeld in artikel 3.13;
- de verzekering voor de gevolgen van overlijden (risicopartnerpensioen en wezenpensioen) en arbeidsongeschiktheid wordt voorgezet zoals omschreven in artikel 15.1;
- de deelnemer is gedurende deze periode van verlof een eigen bijdrage verschuldigd in verhouding tot de deeltijdfactor.

15.5 Hoe hoog is het partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer tijdens onbetaald verlof?

De dekking van het risicopartnerpensioen blijft tijdens de opname van onbetaald verlof (geen levensloop) voor een periode van maximaal 18 maanden ongewijzigd in stand. Bij het opnemen van verlof gefinancierd door middel van een levensloopsaldo blijft de dekking gedurende de gehele periode (max 36 maanden) ongewijzigd in stand.

De deelnemer heeft het recht het Pensioenfonds drie maanden voor het verstrijken van de periode van 18 maanden te verzoeken om de verzekering voor eigen rekening, dan wel met een bijdrage van het Pensioenfonds, voort te zetten. Het Bestuur zal, na overleg met de toegetreden onderneming, de deelnemer voor het verstrijken van de periode mededelen of, en zo ja onder welken voorwaarden, zij dit wil toestaan.

Hoofdstuk 5. KEUZEMOGELIJKHEDEN BIJ PENSIONERING

Artikel 16 Keuzemogelijkheden bij pensionering

16.1 Welke keuzemogelijkheden heeft de (gewezen) deelnemer bij pensionering?

Bij pensionering heeft de (gewezen) deelnemer de volgende keuzemogelijkheden:
- vervroegen van het volledige ouderdomspensioen (artikel 17);
- vervroegen van een gedeelte van het ouderdomspensioen (artikel 18);
- uitruilen van opbouwpartnerpensioen in ouderdomspensioen (artikel 19);
- uitruilen van ouderdomspensioen in opbouwpartnerpensioen (artikel 20);
- gebruikmaken van de hoog-laagregeling (artikel 21).

In Bijlage 2 van dit pensioenreglement is in onderdeel 1 de geldigheidsduur opgenomen en in onderdeel 2 zijn de ruilvoeten die bij deze keuzemogelijkheden behoren te vinden. De ruilvoeten kunnen door het Bestuur worden gewijzigd. De ruilvoeten zijn voor mannen en vrouwen gelijk en zijn vastgesteld op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid.

16.2 Hoe maakt de (gewezen) deelnemer zijn keuzes kenbaar?

Als de deelnemer gebruik wil maken van de mogelijkheid om zijn pensioen te vervroegen zoals bedoeld in artikel 17 en 18, informeert hij de werkgever schriftelijk uiterlijk 3 maanden voor de gewenste ingangsdatum van het ouderdomspensioen.
Als de gewezen deelnemer gebruik wil maken van de mogelijkheid om zijn pensioen te vervroegen zoals bedoeld in artikel 17 en 18, informeert hij het Pensioenfonds schriftelijk uiterlijk 3 maanden voor de gewenste ingangsdatum van het ouderdomspensioen.

De (gewezen) deelnemer wordt voorafgaand aan pensionering geïnformeerd over de overige keuzemogelijkheden. Indien de (gewezen) deelnemer hier gebruik van wil maken, informeert hij het Pensioenfonds schriftelijk uiterlijk drie maanden voor de gewenste ingangsdatum van zijn pensioen.

16.3 Kunnen gemaakte keuzes worden gewijzigd?

Als de (gewezen) deelnemer eenmaal gebruik heeft gemaakt van een keuzemogelijkheid binnen dit pensioenreglement, dan is deze keuze onherroepelijk. De (gewezen) deelnemer kan dus niet terugkomen op een eerder gemaakte keuze.

Artikel 17 Vervroegen van het volledige ouderdomspensioen

17.1 Tot wanneer kan het ouderdomspensioen worden vervroegd?

De (gewezen) deelnemer kan, op zijn vroegst vanaf de eerste dag van de maand volgend op zijn 57e verjaardag, het ouderdomspensioen eerder dan de pensioendatum laten ingaan als hij op dat moment stopt met werken.

17.2 Kan een volledig arbeidsongeschikte het ouderdomspensioen vervroegen?

Iemand die volledig arbeidsongeschikt is en recht heeft op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld in artikel 13, kan het ouderdomspensioen uitsluitend met één maand vervroegen.

17.3 Wat is de basis voor de berekening van vervroegd pensioen?

Het pensioen dat eerder dan de pensioendatum ingaat, wordt berekend op basis van de hoogte van de aanspraak die op de vervroegde ingangsdatum is opgebouwd.

Het opbouwpartnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gepensioneerde na de pensioendatum wordt omgezet in een opbouwpartnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gepensioneerde ongeacht of dit overlijden plaatsvindt vóór of na het bereiken van de pensioendatum. De omzetting betreft uitsluitend het opbouwpartnerpensioen dat betrekking heeft op de deelnemingsjaren gelegen na 1 april 1999. De omzettingsfactoren zijn opgenomen in Bijlage 2 (onderdeel 4) bij dit reglement. Het eventuele opbouwpartnerpensioen dat is opgebouwd voor 1 april 1999 blijft ongewijzigd in stand.

Artikel 18 Deeltijdpensioen

18.1 Tot wanneer kan het ouderdomspensioen gedeeltelijk worden vervroegd?

Als de deelnemer en de werkgever dit schriftelijk overeenkomen, kan het ouderdomspensioen op zijn vroegst gedeeltelijk ingaan vanaf de eerste dag van de maand volgend op de 55e verjaardag van de deelnemer. Gedeeltelijk met pensioen gaan is alleen toegestaan als de deelnemer een dienstverband bij de werkgever blijft vervullen die ten minste gelijk is aan 50% van de arbeidsduur die hoort bij een voltijd dienstverband. De omvang van het deel van het ouderdomspensioen dat wordt vervroegd komt overeen met het percentage dat de deelnemer minder gaat werken.

Deze gedeeltelijke pensionering duurt maximaal twee jaar; daarna gaat het ouderdomspensioen volledig in. Het ouderdomspensioen gaat in ieder geval volledig in op de eerste dag van de maand volgend op de 65e verjaardag van de deelnemer.

Als de deelnemer het ouderdomspensioen gedeeltelijk vervroegt, geldt voor het vervroegde deel het bepaalde in artikel 17.3.

18.2 Wanneer kan het ouderdomspensioen niet gedeeltelijk worden vervroegd?

De gewezen deelnemer en de volledig arbeidsongeschikte met recht op pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld in artikel 13, kunnen niet kiezen voor vervroegen van een gedeelte van het ouderdomspensioen.

18.3 Wat gebeurt er met de pensioenopbouw bij gedeeltelijke vervroeging?

Bij gedeeltelijke vervroeging wordt de opbouw van het ouderdomspensioen en de verzekering van arbeidsongeschiktheid voortgezet voor het deel dat niet vervroegd wordt. Daarbij wordt uitgegaan van een deeltijd dienstverband.

De opbouw en de verzekering van het partnerpensioen en het wezenpensioen wordt bij gedeeltelijke vervroeging ongewijzigd voortgezet, waarbij de deelnemingsjaren na ingang van het deeltijdpensioen worden vermenigvuldigd met de in die periode geldende deeltijdfactor.

Artikel 19 Uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen

19.1 Wat is uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen?

De (gewezen) deelnemer kan ervoor kiezen om het volledige opbouwpartnerpensioen om te zetten in een hoger recht op ouderdomspensioen. Het wezenpensioen komt niet voor uitruil in aanmerking.

19.2 Op welk moment vindt uitruil van partnerpensioen in ouderdomspensioen plaats?

De omzetting van partnerpensioen in hoger ouderdomspensioen vindt plaats op de dag dat het ouderdomspensioen volledig ingaat.

Als de (gewezen) deelnemer een partner heeft die in aanmerking zou komen voor opbouwpartnerpensioen, vindt deze omzetting alleen plaats wanneer de partner hiermee schriftelijk heeft ingestemd. Deze instemming moet op het keuzeformulier zijn opgenomen. Het keuzeformulier wordt alleen in behandeling genomen als het is voorzien van een door een notaris verstrekt waarmerk dat de handtekeningen van de (gewezen) deelnemer en van de partner op echtheid is gecontroleerd. De kosten voor het waarmerken van het keuzeformulier door een notaris komen voor rekening van het Pensioenfonds. Het Pensioenfonds kan een notaris aanwijzen.

De omzetting van partnerpensioen in een hogere aanspraak op ouderdomspensioen vindt automatisch plaats als de (gewezen) deelnemer geen partner heeft die voor het opbouwpartnerpensioen in aanmerking komt.

19.3 Hoeveel partnerpensioen kan worden uitgeruild?

Het bijzonder partnerpensioen dat op grond van artikel 14 (scheiding) toekomt aan de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer, komt niet voor uitruil in aanmerking.

Het is uitsluitend mogelijk om het gehele opbouwpartnerpensioen uit te ruilen in ouderdomspensioen. Na uitruil is er geen partnerpensioen meer verzekerd.

Artikel 20 Uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen

20.1 Wat is uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen?

De (gewezen) deelnemer kan ervoor kiezen om een deel van de opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen om te zetten in een hogere aanspraak op partnerpensioen.

20.2 Op welk moment vindt uitruil van ouderdomspensioen in partnerpensioen plaats?

De omzetting van ouderdomspensioen in een hogere aanspraak op partnerpensioen kan plaatsvinden bij beëindiging van de deelneming en in het laatste jaar voor ingang van het ouderdomspensioen. De omzetting vindt plaats op de dag dat de deelnemer de deelneming beëindigt, respectievelijk op de dag dat het ouderdomspensioen volledig ingaat.

De omzetting van ouderdomspensioen in een hogere aanspraak op partnerpensioen vindt op de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen volledig ingaat automatisch plaats als

- de (gewezen) deelnemer niet binnen de door het Pensioenfonds gestelde termijn reageert op de keuzemogelijkheid die hem geboden wordt in het laatste jaar voor de ingang van het ouderdomspensioen; en
- de (gewezen) deelnemer een partner heeft.

Deze automatische omzetting vindt zodanig plaats dat na de omzetting het totale partnerpensioen, inclusief het eventuele bijzonder partnerpensioen (artikel 14.1) 70% van het ouderdomspensioen op de pensioendatum bedraagt.

20.3 Hoeveel ouderdomspensioen kan worden uitgeruild?

Het totale partnerpensioen, met inbegrip van de eventuele aanspraak op bijzonder partnerpensioen zoals verkregen op grond van artikel 14.1, mag na de omzetting niet hoger worden dan 70% van de resterende aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioendatum.

Het ouderdomspensioen waarop de ex-partner van de (gewezen) deelnemer recht heeft conform artikel 14.4 komt niet voor uitruil in aanmerking.

Artikel 21 Hoog-laagregeling

21.1 Wat is de hoog-laagregeling?

De (gewezen) deelnemer heeft eenmalig de mogelijkheid om te kiezen voor een ouderdomspensioen waarvan de uitkeringen gedurende een bepaalde periode hoger zijn dan de uitkeringen na afloop van die periode.

21.2 Wanneer gaat de hoog-laagregeling in?

De hoog-laagregeling gaat in op de dag dat het ouderdomspensioen volledig ingaat. Dit geldt ook voor de deelnemer die gebruik maakt van de mogelijkheid van deeltijdpensionering als beschreven in artikel 18.

21.3 Hoe lang kan de eerste uitkeringsperiode zijn?

Voor de toepassing van artikel 21.4a loopt de eerste periode naar keuze:
a) vijf jaar na de volledige pensionering;
b) tien jaar na de volledige pensionering.

Voor de toepassing van artikel 21.4b loopt de eerste periode vanaf de ingangsdatum van het ouderdomspensioen tot de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 65 jaar wordt.

21.4a Wat is de verhouding tussen de hoge en de lage uitkering?

De hoogte van het ouderdomspensioen kan bij toepassing van artikel 21.3 uitsluitend zodanig worden gevarieerd dat het laagste jaarlijkse ouderdomspensioen de resterende periode 75 procent bedraagt van de hoogste uitkering.

21.4b Is er een extra hoge uitkering mogelijk voor de AOW gerechtigde leeftijd in verband met het ontbreken van de AOW?

Als de deelnemer ervoor kiest om het ouderdomspensioen te laten ingaan vóór de AOW gerechtigde leeftijd, dan kan hij kiezen voor een extra hoge uitkering in de periode tussen de vervroegde ingangsdatum van het pensioen en de eerste dag van de maand volgend op zijn AOW gerechtigde leeftijd. De extra verhoging bestaat naar de keuze van de deelnemer uit een bedrag ter grootte van nul-, één- of tweemaal de AOW-uitkering voor een gehuwde, inclusief vakantie-uitkering en exclusief toeslagen. De hoogte ervan staat vermeld in Bijlage 4. De flexibiliseringsfactoren voor AOW overbrugging staan vermeld in Bijlage 2.

21.5 Wat zijn de gevolgen van de hoog-laagregeling voor het partner- en wezenpensioen?

De hoogte van het opbouwpartnerpensioen en het wezenpensioen bij overlijden van de gepensioneerde blijven bij toepassing van de hoog-laagregeling ongewijzigd.

Hoofdstuk 6. MET PENSIOEN

Artikel 22 Pensioenuitkering

22.1 Hoe wordt het pensioen uitgekeerd?

Alle pensioenen die uit deze pensioenregeling voortvloeien, worden in euro's uitgekeerd in maandelijkse termijnen, uiterlijk de 20e dag van iedere maand.

Het Pensioenfonds is bevoegd de uitkering van het pensioen afhankelijk te stellen van een bewijs van in leven zijn.

De pensioenen worden uitgekeerd aan de pensioengerechtigden, met uitzondering van het wezenpensioen van het kind dat minderjarig is. Deze uitkering wordt aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) van het kind uitbetaald.

De pensioenen worden uitgekeerd onder aftrek van de wettelijk opgelegde inhoudingen.

22.2 Maximering

Het jaarlijks ouderdomspensioen vóór uitruil van het opbouwpartnerpensioen als bedoeld in artikel 19 kan nooit meer bedragen dan het pensioengevend salaris en ploegentoeslag op de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat, verminderd met het op de pensioendatum of de eerdere datum waarop het ouderdomspensioen ingaat geldende jaarlijks pensioen ter grootte van éénmaal de AOW-uitkering voor een gehuwde, inclusief vakantie-uitkering zoals omschreven in artikel 18a van de *Wet op de loonbelasting 1964*.

Indien de (gewezen) deelnemer gedurende het deelnemerschap in deeltijd heeft gewerkt, wordt het maximale ouderdomspensioen evenredig met de gewogen gemiddelde deeltijdfactor over de gehele periode van deelnemerschap verlaagd.

22.3a In hoeverre wordt toeslag verleend op het pensioen?

Op de pensioenrechten van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van gewezen deelnemers kan jaarlijks per 1 januari toeslag worden verleend van maximaal 90% van de stijging van het Consumentenprijsindexcijfer (zie Bijlage 1). De verhoging is maximaal gelijk aan de stijging van de lonen. Het Bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd. De toeslagverlening wordt uit aanvullende premie van de Toegetreden Ondernemingen gefinancierd.

Toeslagverlening vindt pas plaats nadat de aanvullende premie door de Toegetreden Ondernemingen is voldaan.

Als de Toegetreden Ondernemingen in enig jaar een extra aanvullende premie voor toeslagverlening hebben betaald, kan het Bestuur in dat jaar besluiten tot een incidentele toeslagverlening.

22.3b Op welke pensioenen wordt toeslagen verleend?

Op de volgende pensioenaanspraken en pensioenrechten wordt toeslag verleend zoals omschreven in lid 22.3a:

a) de aanspraak op ouderdomspensioen van de gewezen deelnemer;

b) de aanspraak op opbouwpartnerpensioen ten behoeve van de partner van de gewezen deelnemer of gepensioneerde;
c) de aanspraken op wezenpensioen ten behoeve van de kinderen van de gewezen deelnemer of gepensioneerde;
d) de ingegane ouderdomspensioenen;
e) de ingegane partnerpensioenen en de ingegane aanvullend partnerpensioenen;
f) de ingegane wezenpensioenen;
g) de ingegane arbeidsongeschiktheidspensioenen;
h) de aanspraak op bijzonder partnerpensioen zoals bedoeld in artikel 14.1;
i) de aanspraak op extra pensioen zoals bedoeld in artikel 11.2;
j) het verevend ouderdomspensioen zoals bedoeld in artikel 14.4
k) de eigen aanspraak op ouderdomspensioen van de gewezen partner zoals bedoeld in artikel 14.6.

Voor de toepassing van dit lid worden onder gewezen deelnemer niet verstaan de gewezen deelnemers met pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld in artikel 13.

De hierboven bedoelde toeslag op het verevend ouderdomspensioen van de gewezen partner wordt verrekend met het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde waarvan het verevend ouderdomspensioen is afgeleid.

22.3c Wijziging toeslagbeleid

Indien op enig moment het toeslagbeleid zoals vastgelegd in dit artikel 22.3 en de artikelen 13.7 en 24.4 wijzigt, zullen deze wijzigingen ook van toepassing zijn voor de gewezen deelnemer en de pensioengerechtigden.

Hoofdstuk 7. KOSTEN EN FINANCIERING VAN DE PENSIOENREGELING

Artikel 23 Kosten en financiering van de pensioenregeling

23.1 Hoe wordt de pensioenregeling gefinancierd?

De financiering voor deze pensioenregeling geschiedt door de Toegetreden Ondernemingen, die hiertoe een uitvoeringsovereenkomst met het Pensioenfonds hebben gesloten. In de uitvoeringsovereenkomst zijn de financiële rechten en plichten van de Toegetreden Ondernemingen ten opzichte van het Pensioenfonds opgenomen. De uitvoeringsovereenkomst kan slechts worden gewijzigd in overeenstemming tussen alle Toegetreden Ondernemingen en het Bestuur, en na advies van de Deelnemersraad.
De jaarlijkse kosten van deze pensioenregeling worden vastgesteld op basis van de in de uitvoeringsovereenkomst vermelde grondslagen en methoden. Onderdeel daarvan is dat met de Toegetreden Ondernemingen is overeengekomen dat zij een mogelijk tekort ten opzichte van een overeengekomen dekkingsgraad aan het eind van een kwartaal binnen drie maanden zullen bijstorten. De overeengekomen dekkingsgraad bedraagt 125% van de technische voorzieningen, berekend als het maximum van de voorzieningen berekend op marktwaarde en de voorzieningen berekend op basis van een rekenrente van 4%. De tijdsevenredig op te bouwen aanspraken op pensioen zullen aan het eind van ieder kalenderjaar volledig worden afgefinancierd. Bij beëindiging van het dienstverband van een deelnemer voordat de pensioendatum is bereikt, worden de tijdsevenredig opgebouwde aanspraken op pensioen binnen 13 weken door de werkgever afgefinancierd.

23.2 Wat is de bijdrage van de deelnemer?

De deelnemer is een bijdrage verschuldigd in de kosten van de pensioenregeling als het pensioengevend salaris op basis van een volledige arbeidsduur meer bedraagt dan € 62.500 per jaar. De hoogte van deze eigen bijdrage bedraagt 4,925% van het deel van het pensioengevend salaris dat uitkomt boven € 62.500. Maandelijks wordt door de werkgever 1/12 deel van de eigen bijdrage ingehouden en afgedragen aan het Pensioenfonds.

Voor de deelnemer die in deeltijd werkt, wordt de eigen bijdrage vastgesteld op basis van de deeltijdfactor.

Voor de toepassing van dit lid wordt, in afwijking van artikel 3.3, onder pensioengevend salaris verstaan de som van veertien maal het maandsalaris en twaalf maal de ploegentoeslag in de maand van vaststelling van de bijdrage.

Hoofdstuk 8. OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 24 Overgangsbepalingen

24.1 Voor wie gelden de overgangsbepalingen per 1 januari 2006?

De overgangsbepalingen van de leden 2, 3 en 4 gelden voor deelnemers, die op 31 december 2005 deelnemer waren aan het Oude Pensioenreglement en zijn geboren op of na 1 januari 1950.

24.2 Wat houden de overgangsbepalingen voor het ouderdomspensioen in?

De waarde van de onder het Oude Pensioenreglement opgebouwde aanspraken op pensioen zijn overgedragen naar deze pensioenregeling ter verwerving van extra aanspraken in deze pensioenregeling. De datum waarop de extra aanspraken ingaan is gelijk aan de pensioendatum van het onderhavige pensioenreglement.

De extra aanspraken zijn zoveel mogelijk uitgedrukt in een aantal extra deelnemingsjaren, die worden geacht te zijn gelegen vóór 1 januari 2006. Hierbij is het aantal extra deelnemingsjaren gemaximeerd op het aantal deelnemingsjaren dat de deelnemer heeft bereikt tot 1 januari 2006 in het Oude Pensioenreglement. Het deel van het ouderdomspensioen dat niet wordt uitgedrukt in een aantal extra deelnemingsjaren wordt het surplus genoemd.
Bij de vaststelling van het aantal extra deelnemingsjaren is uitgegaan van de bepalingen in het onderhavige pensioenreglement en de pensioengrondslag zoals van toepassing op 31 december 2005.

In afwijking van het bepaalde in artikel 22.2 kunnen de aldaar genoemde begrenzingen worden overschreden indien en voor zover dat het gevolg is van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde overdracht.

Indien aan een deelnemer
- conform de bepalingen van het Oude Pensioenreglement extra deelnemingsjaren zijn toegekend uit hoofde van een waardeoverdracht van de gekapitaliseerde waarde, en
- die deelnemer schriftelijk kan aantonen dat het aantal feitelijke deelnemingsjaren in de pensioenregeling van de voorgaande werkgever groter was dan het aantal conform het Oude Pensioenreglement toegekende extra deelnemingsjaren uit hoofde van de waardeoverdracht

dan geldt de volgende aanvullende bepaling:
Bij de bepaling van het aantal extra deelnemingsjaren uit hoofde van de kanteling per 31 december 2005 wordt het aantal extra deelnemingsjaren uitsluitend voor de bepaling van het ouderdomspensioen begrensd tot de som van:
a) het aantal deelnemingsjaren in het Pensioenfonds exclusief de extra deelnemingsjaren als gevolg van waardeoverdracht, vermeerderd met
b) het feitelijke aantal deelnemingsjaren in de pensioenregeling van de voorgaande werkgever.

24.3 Wat houden de overgangsbepalingen voor het partner- en wezenpensioen in?

Voor de bepaling van het opbouwpartnerpensioen, het risicopartnerpensioen en het wezenpensioen van de onderhavige pensioenregeling worden de onder het Oude Pensioenreglement meetellende deelnemingsjaren, met in achtneming van de destijds geldende deeltijdfactor, meegenomen.
Voor de deelnemingsjaren gelegen vóór 1 januari 2006 geldt voor het partnerpensioen een (opbouw)percentage van 1,26%. Conform artikel 7.8b is per 1 augustus 2013 het (opbouw)percentage met terugwerkende kracht verhoogd van 1,26% naar 1,40% voor deelnemers die op 1 augustus 2013 een arbeidsovereenkomst met de werkgever hadden. Voor de deelnemingsjaren gelegen vóór 1 januari 2006 geldt voor het wezenpensioen een opbouwpercentage van 0,235%.

Het partnerpensioen betrekking hebbend op de deelnemingsjaren gelegen voor 1 april 1999 gaat in bij overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde. Dit partnerpensioen wordt in mindering gebracht op het risicopartnerpensioen zoals bedoeld in artikel 7.8a.
Het opbouwpartnerpensioen betrekking hebbend op de deelnemingsjaren gelegen vanaf 1 april 1999 komt uitsluitend tot uitkering bij overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde na het bereiken van de pensioendatum.

24.4 In hoeverre wordt toeslag verleend op het surplus?

Gedurende de deelname wordt op het surplus jaarlijks op de datum van de algemene loonsverhoging toeslag verleend conform de ambitie.

De ambitie is de algemene loonsverhoging OTS voor werknemers in de salarisgroep 15 tot en met 23 respectievelijk de algemene loonsverhoging MPT voor werknemers in de salarisgroep 24 en hoger.

De Toegetreden Ondernemingen zullen de in enig jaar benodigde koopsom verband houdend met de toeslagverlening gedurende dat kalenderjaar als aanvullende premie aan het Pensioenfonds betalen.

24.5 Recht op wezenpensioen

Het bepaalde in artikel 9.2 geldt vanaf 1 januari 2010. Voor uitkeringen van wezenpensioen die zijn aangevangen voor deze datum is deze bepaling geldig vanaf 1 januari 2010.

24.6 Toeslagverlening bijzonder partnerpensioen

Het bepaalde in artikel 14.8 en 22.3b over de toeslagverlening van het bijzonder partnerpensioen geldt vanaf 1 januari 2009 en kent geen terugwerkende kracht.

24.7 Overgangsbepaling 2011 in verband met de gewijzigde datum van de toeslagverlening

De toeslagverlening, zoals vastgelegd in artikel 13.7 en artikel 22.3a, geschiedt per 1 januari2011 met inachtneming van de procentuele toename van het Consumentenprijsindexcijfer over de periode van 1 januari tot 1 oktober 2010.

24.8 Maximering wezenpensioen

Het bepaalde in artikel 9.6 geldt vanaf 1 januari 2011. Voor uitkeringen van wezenpensioen die zijn aangevangen voor deze datum is deze bepaling eveneens geldig vanaf 1 januari 2011.

Hoofdstuk 9. ONVOORZIENE GEVALLEN EN OVERIG

Artikel 25 Recht op wijziging van de pensioenovereenkomst of verlaging van de premiebetaling door de werkgever

25.1 Wanneer kan de pensioenovereenkomst gewijzigd worden?

In het arbeidsvoorwaardenoverleg tussen de Toegetreden Ondernemingen en de ondernemingsraad van die ondernemingen kan de pensioenovereenkomst worden gewijzigd. Indien dit zich voordoet past het Bestuur zo nodig het pensioenreglement aan met inachtneming van de toepasselijke wettelijke regels.

De werkgever kan de pensioenovereenkomst zonder instemming van de werknemer wijzigen indien er sprake is van een zodanig zwaarwichtig belang van de werkgever dat het belang van de werknemer dat door de wijziging zou worden geschaad daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken. Van een ingrijpende wijziging van omstandigheden is bijvoorbeeld sprake als de werkgever komt te verkeren in de toestand van financieel onvermogen.
In geval van wijziging van de pensioenovereenkomst dan wel met instemming van de werknemer dan wel zonder instemming van de werknemer zoals bedoeld in de voorgaande alinea wijzigt het Bestuur van het Pensioenfonds het reglement, met inachtneming van de uitvoeringsovereenkomst, overeenkomstig de gewijzigde pensioenovereenkomst.

25.2 Wanneer heeft de werkgever recht de premiebetaling te verlagen of te beëindigen?

De werkgever behoudt zich het recht voor om de premiebetaling, voor zover deze betrekking heeft op de bijdrage van de werkgever te verminderen of te beëindigen in geval van een ingrijpende wijziging van omstandigheden. Wordt van dit recht gebruik gemaakt, dan zullen de nog op te bouwen pensioenaanspraken aan de gewijzigde omstandigheden worden aangepast. Reeds opgebouwde pensioenaanspraken blijven gehandhaafd.
Van ingrijpende wijziging van de omstandigheden is onder meer sprake als:
- op enig moment de wettelijke basisvoorzieningen ter verzorging van de deelnemer bij arbeidsongeschiktheid, ouderdom en/of ter verzorging van de nabestaanden van de deelnemer structureel worden gewijzigd. Het gaat hierbij niet om reguliere periodieke aanpassingen van de wettelijke regelingen, zoals indexeringen;
- de werkgever op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht wordt deel te nemen in een bedrijfstakpensioenfonds;
- de werkgever komt te verkeren in een toestand van financieel onvermogen.

25.3 Welke voorwaarden gelden voor wijziging van de pensioenovereenkomst en verlaging of beëindiging van premiebetaling?

- Een vermindering of beëindiging van de premiebetaling door de werkgever of aanpassing van de pensioenovereenkomst kan uitsluitend leiden tot een vermindering van de pensioenaanspraken die nog moeten worden opgebouwd na het moment van vermindering of beëindiging van de premiebetaling.
- Als de werkgever voornemens is om gebruik te maken van het recht om de premiebetaling te verminderen of van het recht de pensioenovereenkomst aan te passen, is hij verplicht om dit onmiddellijk kenbaar te maken aan de deelnemers en aan het Pensioenfonds.

25.4 Kunnen bestaande pensioenaanspraken en -rechten worden verminderd?

Het Pensioenfonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

a) de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen niet meer volledig door waarden zijn gedekt;
b) het Pensioenfonds niet in staat is binnen een redelijke termijn de technische voorzieningen en het minimaal vereist eigen vermogen door waarden te dekken zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
c) alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het kortetermijnherstelplan, bedoeld in artikel 140 van de *Pensioenwet*.

Het Pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.

De vermindering, bedoeld in dit lid, kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden, werkgever en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Artikel 26 Afkoop, vervreemding enz.

Behalve de in dit reglement en de *Pensioenwet* genoemde gevallen kunnen de pensioenaanspraken en pensioenrechten niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven en evenmin formeel of feitelijk tot voorwerp van zekerheid dienen.

Artikel 27 Klachten en geschillen

Wanneer een deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde of andere belanghebbende van mening is dat het Pensioenfonds tekort geschoten is in de bejegening of de uitvoering van zijn taken, kan hij dit door middel van een klacht onder de aandacht van het Pensioenfonds brengen. De hierbij te volgen procedure is beschreven in de klachten- en geschillenregeling van Stichting Pensioenfonds Protector.

Artikel 28 Bijzondere gevallen en hardheid

28.1 Kan het Bestuur afwijken van het bepaalde in dit reglement?

In bijzondere gevallen kan het Bestuur afwijken van het bepaalde in dit pensioenreglement.

28.2 Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin dit pensioenreglement niet voorziet, beslist het Bestuur.

28.3 Hardheidsclausule

Indien de toepassing van dit reglement in een bepaald, niet van algemene aard zijnd, geval aanleiding zou geven tot bijzondere hardheid, is het Bestuur bevoegd daarvan in zoverre af te wijken, dat aansluiting wordt gevonden bij de gedachten, die aan de opzet en het doel van de stichting ten grondslag liggen.

Artikel 29 Inwerkingtreding en wijziging van het reglement

Dit reglement is in werking getreden op 1 januari 2006 en vervangt vanaf die datum het Oude Pensioenreglement voor de deelnemers die op 31 december 2005 een arbeidsovereenkomst hadden met de werkgever, indien zij zijn geboren op of na 1 januari 1950. Dit reglement is per 1 januari 2008 en 1 januari 2010 gewijzigd en per 1 januari 2010 geheel herschreven.

Met ingang van 1 januari 2011 zijn de volgende onderdelen en van het pensioenreglement gewijzigd: artikelen 9.6, 13.7, 21.4b en 22.3a, en de begripsomschrijving Stijging van het Consumentenprijsindexcijfer.
Met ingang van 1 januari 2013 zijn de volgende onderdelen van het pensioenreglement gewijzigd: artikelen 3.6, 8.4, 9.9, 10.3, 10.4, 15.2, 15.5, 21.4b, 22.3a, 24.7 , de begripsomschrijving AOW en de tabellen en voorbeeldberekeningen in bijlage 2,3,4.

Met ingang van 1 augustus 2013 zijn de volgende onderdelen van het pensioenreglement gewijzigd: Artikelen 7,8b, 7,8c en 24.3

Na iedere wijziging van de pensioenregeling stelt het Bestuur op verzoek van de Toegetreden Ondernemingen en na advies van de Deelnemersraad een nieuw reglement vast, in overeenstemming met het daartoe bepaalde in de uitvoeringsovereenkomst.

Getekend te Breda,

A.J. van der Linden
Voorzitter

M. Meulblok
Vice voorzitter

Bijlage 1. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In dit reglement wordt verstaan onder:

Afkoop
Omzetting van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht in een geldsom (de afkoopsom). Met de uitbetaling van die geldsom koopt het Pensioenfonds de verplichting tot het doen van pensioenuitkeringen af.

Anw-uitkering
De nabestaandenuitkering als bedoeld in artikel 17 lid 1 van de *Algemene nabestaandenwet*.

AOW
Uitkering die iedere Nederlandse ingezetene vanaf de dag waarop hij uitkeringsgerechtigd wordt, maandelijks op grond van de *Algemene Ouderdomswet* (AOW) ontvangt.

Arbeidsongeschiktheid
Arbeidsongeschiktheid in de zin van de *WAO* of de *WIA* voor zover ontstaan tijdens het dienstverband met de werkgever.

Bestuur
Het Bestuur van het Pensioenfonds.

Collectieve actuariële gelijkwaardigheid
Van collectief actuarieel gelijkwaardig is sprake als bij uitruil, vervroeging e.d. de ruilvoet op collectief niveau, dus binnen het gehele deelnemersbestand, leidt tot gelijkwaardigheid tussen de pensioenaanspraken die worden uitgeruild of vervroegd en de pensioenaanspraken die daarvoor worden teruggekregen.

Deelnemer
De werknemer die volgens de bepalingen van dit reglement aan de pensioenregeling deelneemt.

Deeltijdfactor
De deeltijdfactor wordt vastgesteld door het in de arbeidsovereenkomst overeen gekomen aantal arbeidsuren te delen door het aantal uren dat bij de werkgever geldt voor werknemers met een voltijd dienstverband.

Eindloonregeling
Pensioenregeling waarbij het volledige pensioen wordt berekend over de laatste pensioengrondslag.

Gepensioneerde
Pensioengerechtigde voor wie het ouderdomspensioen is ingegaan.

Geregistreerde partner
De man of vrouw die als partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is geregistreerd in de registers van de burgerlijke stand op grond van artikel 1:80a BW.

Gewezen deelnemer
Persoon van wie de deelneming aan de pensioenregeling is beëindigd wegens beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de werkgever en die bij beëindiging van de deelneming aanspraken op pensioen heeft behouden tegenover het Pensioenfonds, maar nog geen gepensioneerde is.

Gewezen partner

1. De persoon van wie het huwelijk met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd door echtscheiding of door ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed;
2. De persoon van wie het geregistreerde partnerschap met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde is beëindigd anders dan door overlijden of vermissing of een aansluitend huwelijk tussen dezelfde partners;
3. De persoon die als ongehuwd samenwonende partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde was aan te merken en waarvan de gezamenlijke huishouding (zoals bedoeld in artikel 14.7) is beëindigd;
4. In geval van pensioenverevening op grond van artikel 14.4, in aanvulling op het onder 1. en 2. bepaalde: de persoon die gescheiden is van tafel en bed van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.

Hoog-laagregeling
Mogelijkheid om te kiezen voor een ouderdomspensioen dat, naar keuze tot 65 jaar en/of gedurende vijf of tien jaar, hoger of lager is dan de daaropvolgende periode. De lage uitkering bedraagt 75 procent van de hoge uitkering.

IVA
Inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten als bedoeld in de *WIA*.

Levenslooploon
Het loon dat de deelnemer geniet uit een levensloopregeling zoals bedoeld in artikel 19g van de Wet op de loonbelasting 1964.

MPT
Managerial, Professional, Technical.

OTS
Operational, Technical, Support.

Oude Pensioenreglement
Het pensioenreglement van het Pensioenfonds zoals dat luidde op 31 december 2005.

Ouderdomspensioen
Maandelijkse uitkering die de deelnemer vanaf de pensioendatum tot zijn overlijden ontvangt.

Partnerpensioen
Maandelijks uitkering aan de partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde die wordt uitgekeerd na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.

Pensioenaanspraak
Het recht op een nog niet ingegaan pensioen, met uitzondering van de toeslagverlening.

Pensioendatum
Datum waarop het ouderdomspensioenpensioen standaard ingaat; de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt.

Pensioenfonds
Stichting Pensioenfonds "Protector", gevestigd te Breda.

Pensioengerechtigde
Persoon voor wie op grond van dit pensioenreglement een pensioen is ingegaan.

Pensioenovereenkomst
Hetgeen tussen werkgever en werknemer is overeengekomen betreffende pensioen.

Pensioenrecht
Het recht op een ingegaan pensioen, met uitzondering van de toeslagverlening.

Premie
De in geld uitgedrukte periodiek vastgestelde structurele prestatie die verschuldigd is aan het Pensioenfonds en die is bestemd voor de verzekering van pensioen en de daaraan verbonden kosten.

Statuten
De statuten van het Pensioenfonds.

Stijging van de lonen
De algemene loonstijging bij de werkgever in het voorafgaande kalenderjaar.

Stijging van het Consumentenprijsindexcijfer
De procentuele toename van het Consumentenprijsindexcijfer van september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de toeslagverlening plaatsvindt ten opzichte van september van het daaraan voorafgaande jaar. Hierbij wordt uitgegaan van het Consumentenprijsindexcijfer alle huishoudens afgeleid, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Toegetreden onderneming
Een onderneming als bedoeld in artikel 4 van de statuten van het Pensioenfonds.

Uitvoeringsovereenkomst
De overeenkomst tussen de werkgever en de pensioenuitvoerder, zoals bedoeld in hoofdstuk 3 van de *Pensioenwet*.

Verzekering op risicobasis
Een verzekering die een uitkering verstrekt indien de verzekerde gebeurtenis plaatsvindt in een tijdvak waarin voor de betreffende verzekering een premie wordt betaald. Er wordt geen waarde opgebouwd die bij beëindiging van de verzekering behouden blijft. Bij het intreden van de gebeurtenis na afloop van het tijdvak waarin premie is betaald, vindt geen uitkering plaats.

Waardeaangroei
Onder waardeaangroei van de pensioenaanspraken wordt verstaan de op een kalenderjaar betrekking hebbende toename van de pensioenaanspraken, vanwege een toeneming van de diensttijd.

WAO
Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Werkgever
Een toegetreden onderneming.

Werknemer
Degene die met de werkgever een arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 7:610 van het *Burgerlijk Wetboek* heeft gesloten.

Wettelijk afkoopbedrag
Het in artikel 66 lid 1 van de *Pensioenwet* bepaalde bedrag. Dit bedrag is opgenomen in Bijlage 4.

Wezenpensioen
Maandelijkse uitkering die de kinderen van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde ontvangen na het overlijden van deze (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde.

WIA
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

WGA
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten als bedoeld in de *WIA*.

Bijlage 2. RUIL- EN AFKOOPVOETEN

1. Algemene bepalingen

In deze bijlage zijn alle ruilvoeten opgenomen die van toepassing zijn bij gebruikmaking van de keuzemogelijkheden bij pensionering uit hoofdstuk 6. Ook staan de afkoopvoeten in deze bijlage vermeld. De ruil- en afkoopvoeten gelden per 1 januari 2013 en zijn geldig tot en met 31 december 2017. Ieder vijf jaar beoordeelt het Bestuur, gehoord de raadgevende actuaris, of deze ruil- en afkoopvoeten aanpassing behoeven, tenzij het Bestuur een eerdere wijziging wenselijk acht.

De ruil- en afkoopvoeten zijn voor mannen en vrouwen gelijk en zijn vastgesteld op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid.

De bepaling van de leeftijd gebeurt in maanden nauwkeurig waarbij wordt verondersteld dat de verzekerde is geboren op de eerste dag van de maand volgend op die waarin de geboortedatum valt. De ruil- en afkoopvoeten zijn vermeld voor gehele leeftijden. Bij een tussenliggende leeftijd wordt lineair geïnterpoleerd tussen de omliggende ruil- en afkoopvoeten.

Voor de toepassing van de ruilvoeten behorende bij de keuzemogelijkheden bij pensionering wordt de volgende volgorde aangehouden:

1. uitruil
2. vervroeging
3. hoog-laag

2. Keuzemogelijkheden bij pensionering

a. Vervroegen van het ouderdomspensioen

In onderstaande tabel staat het percentage waarmee het opgebouwde ouderdomspensioen wordt verminderd, als de (gewezen) deelnemer het pensioen wil vervroegen.

Leeftijd (gewezen) deelnemer	65	64	63	62	61	60	59	58	57	56	55
Actuariële reductie in %	0,00	6,22	11,98	17,29	22,19	26,69	30,83	34,63	38,12	41,32	44,26

Voorbeeld
Als de (gewezen) deelnemer besluit om op 61-jarige leeftijd met pensioen te gaan, dan bedraagt zijn ouderdomspensioen (100% – 22,19% =) 77,81% van het opgebouwde ouderdomspensioen. Dus was het opgebouwde ouderdomspensioen op 61-jarige leeftijd € 10.000,-, dan wordt vanaf 61-jarige leeftijd levenslang € 7.781,- uitgekeerd.

Als de (gewezen) deelnemer het ouderdomspensioen wil vervroegen, wordt het opbouwpartnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gepensioneerde na de pensioendatum omgezet in een opbouwpartnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gepensioneerde ongeacht of dit overlijden plaatsvindt voor of na het bereiken van de pensioendatum. De omzetting betreft uitsluitend het opbouwpartnerpensioen dat betrekking heeft op de deelnemingsjaren gelegen na 1 april 1999.

Leeftijd (gewezen) deelnemer	65	64	63	62	61	60	59	58	57	56	55
Actuariële reductie in %	0,00	3,39	6,24	8,82	11,09	13,14	14,98	16,58	17,99	19,20	20,29

Voorbeeld
Als de (gewezen) deelnemer besluit om op 61-jarige leeftijd met pensioen te gaan, dan wordt het opbouwpartnerpensioen met 11,09 %verminderd. Dus was het opbouwpartnerpensioen op 61-jarige leeftijd € 5.000,-, dan wordt bij overlijden van de gepensioneerde aan de partner levenslang 4445,50 uitgekeerd.

b. Uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen

De ruilvoet op de pensioendatum bedraagt 0,1855.

Voor elke € 1.000,- opbouwpartnerpensioen die uitgeruild wordt, wordt € 185,50 aan ouderdomspensioen verkregen.

Voorbeeld
Een deelnemer wil op de pensioendatum (65-jarige leeftijd) zijn opbouwpartnerpensioen uitruilen voor ouderdomspensioen. Stel dat de deelnemer op de pensioendatum recht heeft op een ouderdomspensioen van € 10.000,- en een opbouwpartnerpensioen van € 4.000,-. Uitruil van het opbouwpartnerpensioen levert dan 4 x € 185,50 = € 742 aan ouderdomspensioen op. Na uitruil geldt een ouderdomspensioen van € 10.742 en geen partnerpensioen.

c. Uitruilen van ouderdomspensioen in partnerpensioen

Uitruilen van ouderdomspensioen in direct ingaand partnerpensioen kan plaatsvinden bij beëindiging van de deelneming en bij ingang van het ouderdomspensioen. Hoeveel partnerpensioen kan worden verkregen door uitruil van ouderdomspensioen is te berekenen met onderstaande tabel.

Partnerpensioen dat wordt verkregen bij de uitruil van €1,- aan ouderdomspensioen

Leeftijd bij uitruil	Direct ingaand partnerpensioen		Leeftijd bij uitruil	Direct ingaand partnerpensioen		Leeftijd bij uitruil	Direct ingaand partnerpensioen
18	5,05		35	4,72		52	4,47
19	5,02		36	4,69		53	4,50
20	5,00		37	4,67		54	4,53
21	4,98		38	4,65		55	4,57
22	4,96		39	4,63		56	4,62
23	4,94		40	4,61		57	4,67
24	4,92		41	4,58		58	4,73
25	4,90		42	4,56		59	4,80
26	4,88		43	4,54		60	4,88
27	4,86		44	4,51		61	4,97
28	4,84		45	4,49		62	5,07
29	4,83		46	4,47		63	5,17
30	4,81		47	4,45		64	5,27
31	4,80		48	4,44		65	5,39
32	4,78		49	4,44			
33	4,76		50	4,44			
34	4,74		51	4,46			

Voorbeeld
Een deelnemer gaat met 60 jaar met pensioen. Hij heeft een ouderdomspensioen van € 35.000, - per jaar, op leeftijd 65, opgebouwd. Hij wil € 1.000, - per jaar omzetten naar een direct ingaand partnerpensioen. Hij krijgt dan € 1.000,- x 4,88 = € 4.880, - per jaar extra direct ingaand partnerpensioen. Zijn ouderdomspensioen wordt (€ 35.000 – € 1000) x (1- 0,2669) = € 24.925,- per jaar.

d. Hoog-laagregeling

Het ouderdomspensioen kan in plaats van het oorspronkelijke (gelijkblijvende) ouderdomspensioen ook via hoog-laagregeling uitgekeerd worden. Dit wil zeggen dat gedurende een bepaalde periode een hoge uitkering wordt uitgekeerd en vervolgens levenslang een lagere uitkering. Er zijn drie mogelijkheden:
1) de hoge uitkering wordt 5 jaar uitgekeerd;
2) de hoge uitkering wordt 10 jaar uitgekeerd;
3) een extra hoge uitkering tot 65 jaar en vanaf 65 jaar de lage uitkering.

1) Hoge uitkering gedurende 5 jaar

De lage uitkering dient 75% van de hoge uitkering te bedragen. In onderstaande tabel staat het percentage hoge respectievelijk lage uitkering van de oorspronkelijke gelijkblijvende uitkering van het ouderdomspensioen. Deze ruilvoet is van toepassing ongeacht wanneer het ouderdomspensioen ingaat.

	Hoog	Laag
Ouderdomspensioen in % van het oorspronkelijk ouderdomspensioen	122	92

Voorbeeld
Als de (gewezen) deelnemer besluit om gedurende 5 jaar een hoge uitkering te ontvangen en vervolgens een levenslange lage uitkering, dan bedraagt de hoge uitkering 122% van het oorspronkelijke ouderdomspensioen en de lage uitkering 92%. Dus was het oorspronkelijke ouderdomspensioen € 10.000,-, dan wordt gedurende 5 jaar € 12.200,- uitgekeerd en na die periode € 9.200,-.

2) Hoge uitkering gedurende 10 jaar

De lage uitkering dient 75% van de hoge uitkering te bedragen. In onderstaande tabel staat het percentage hoge respectievelijk lage uitkering van de oorspronkelijke gelijkblijvende uitkering van het ouderdomspensioen.

	Hoog	Laag
Ouderdomspensioen in % van het oorspronkelijk ouderdomspensioen	115	86

Voorbeeld
Als de (gewezen) deelnemer besluit om gedurende 10 jaar een hoge uitkering te ontvangen en vervolgens een levenslange lage uitkering, dan bedraagt de hoge uitkering 115% van het oorspronkelijke ouderdomspensioen en de lage uitkering 86%. Dus was het oorspronkelijke ouderdomspensioen € 10.000,-, dan wordt gedurende 10 jaar € 11.500,- uitgekeerd na die periode € 8.600,-.

3) Extra hoge uitkering tot AOW gerechtigde leeftijd

De extra hoge uitkering is een vast bedrag en staat vermeld in Bijlage 4. In onderstaande tabel staat het benodigd ouderdomspensioen voor de aankoop van € 1.000 extra hoge uitkering op de leeftijd waarop deze uitkering ingaat.

Ingangsleeftijd hoge uitkering	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
Benodigd ouderdomspensioen in euro's tot leeftijd 65	443	413	381	346	308	267	222	173	120	62	0
Benodigd ouderdomspensioen in euro's tot leeftijd 65,5 jaar	460	432	401	368	331	291	247	200	149	93	32
Benodigd ouderdomspensioen in euro's tot leeftijd 66 jaar	478	451	421	389	353	315	273	227	177	123	64
Benodigd ouderdomspensioen in euro's tot leeftijd 66,5 jaar	495	469	440	409	375	338	298	253	205	153	95
Benodigd ouderdomspensioen in euro's tot leeftijd 67 jaar	511	486	459	429	397	361	322	280	233	182	127

Voorbeeld

Stel dat de (gewezen) deelnemer besluit om op pensioenleeftijd 62 tot 65-jarige leeftijd een extra hoge uitkering te ontvangen en vervolgens een levenslange lage uitkering. Stel dat de extra hoge uitkering op dat moment € 8.546,- bedraagt. Voor de aankoop hiervan is 8,546 x € 173 = € 1.478 ouderdomspensioen benodigd. Dus was het opgebouwde ouderdomspensioen na vervroeging op 62-jarige leeftijd € 10.000,-, dan wordt tot 65 jaar € 10.000 - € 1.478 + € 8.546,- = € 17.068 uitgekeerd. Vanaf de 65-jarige leeftijd wordt € 10.000 - € 1.478 = € 8.522 uitgekeerd.

3. Afkoopvoet kleine pensioenen

a. Afkoop ouderdomspensioen en partnerpensioen

Als het Pensioenfonds besluit om het pensioen af te kopen op grond van artikel 7.12, 12.6b of 14.3 dan krijgt de rechthebbende in plaats van pensioen een afkoopsom. De hoogte van de afkoopsom is afhankelijk van de soort pensioenuitkering en is te berekenen met onderstaande tabel.

Afkoopsom per € 100,- pensioen

Leeftijd	Ouderdoms-pensioen ingaand op 65 jaar	Meeverzekerd Partner-pensioen	Ingegaan Partner-pensioen
18	420,05	88,74	2.876,91
19	431,90	91,73	2.863,76
20	444,06	94,77	2.850,25
21	456,55	97,85	2.836,42
22	469,33	100,98	2.822,02
23	482,42	104,20	2.807,11
24	495,83	107,49	2.791,71
25	509,56	110,89	2.775,78
26	523,59	114,39	2.759,36
27	537,88	117,96	2.742,43
28	552,44	121,58	2.725,02
29	567,27	125,29	2.707,13
30	582,39	129,02	2.688,78
31	597,78	132,87	2.669,83
32	613,44	136,86	2.650,32
33	629,38	140,99	2.630,20
34	645,61	145,22	2.609,51
35	662,13	149,58	2.588,20
36	678,97	154,05	2.566,29
37	696,11	158,66	2.543,76
38	713,59	163,35	2.520,61
39	731,39	168,17	2.496,84
40	749,54	173,15	2.472,43
41	768,09	178,28	2.447,38
42	787,13	183,62	2.421,68
43	806,69	189,14	2.395,32
44	826,75	194,93	2.368,30
45	847,38	200,87	2.340,64
46	868,78	206,92	2.312,30
47	891,20	213,00	2.283,32
48	914,71	219,16	2.253,75
49	939,36	225,27	2.223,58
50	965,21	231,33	2.192,83
51	992,51	237,40	2.161,49
52	1.021,47	243,40	2.129,49
53	1.052,17	249,45	2.096,85
54	1.084,76	255,46	2.063,47
55	1.119,34	261,46	2.029,35
56	1.155,97	267,51	1.994,36
57	1.194,78	273,55	1.958,65
58	1.235,97	279,45	1.922,38
59	1.279,59	285,17	1.885,43

Leeftijd	Ouderdoms-pensioen in-gaand op 65 jaar	Meeverzekerd Partner-pensioen	Ingegaan Partner-pensioen
60	1.325,66	290,66	1.847,82
61	1.374,03	296,12	1.809,48
62	1.424,54	301,54	1.770,31
63	1.477,02	306,75	1.730,33
64	1.530,92	311,89	1.689,30
65	1.585,98	316,28	1.647,18
66	1.541,14	319,87	1.604,13
67	1.495,42	323,15	1.560,25
68	1.448,73	326,02	1.515,28
69	1.401,18	328,33	1.469,30
70	1.352,66	330,23	1.422,32
71	1.303,33	331,48	1.374,45
72	1.253,51	331,77	1.325,92
73	1.203,13	331,04	1.276,62
74	1.152,38	329,09	1.226,67
75	1.101,56	325,73	1.176,42
76	1.050,77	320,74	1.125,74
77	1.000,17	313,92	1.074,59
78	949,69	305,59	1.023,14
79	899,66	295,57	971,70
80	850,03	284,25	920,50
81	801,19	271,41	869,97
82	753,10	257,25	819,98
83	705,97	241,76	770,59
84	659,97	225,36	722,34
85	615,53	207,84	675,24
86	572,40	189,85	629,59
87	530,64	171,56	585,27
88	490,76	153,19	542,86
89	453,17	134,83	502,55
90	418,14	116,44	464,02
91	385,44	98,70	427,21
92	355,81	81,59	392,58
93	328,24	66,20	360,48
94	303,18	52,36	330,45
95	278,81	40,71	302,05
96	256,89	30,75	275,99
97	236,19	22,68	251,51
98	217,14	16,31	229,56
99	199,41	11,39	209,71
100	183,10	7,70	192,01

Als het pensioenfonds overgaat tot afkoop van kleine pensioenen van een gewezen deelnemer jonger dan 65 jaar, wordt in verband met de afkoop van het meeverzekerd wezenpensioen de afkoopsom voor het meeverzekerd partnerpensioen verhoogd met 5%. Bij afkoop van kleine pensioenen op de pensioendatum, is de afkoopsom van het meeverzekerd wezenpensioen nihil.

Voorbeeld
De afkoopsom is afhankelijk van de leeftijd van de deelnemer op het moment van afkoop. In plaats van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdomspensioen op 65-jarige leeftijd krijgt de deelnemer een bedrag ineens. Voor de bepaling van de hoogte van dat bedrag, wordt de oorspronkelijke aanspraak vermenigvuldigd met de bij de leeftijd behorende afkoopfactor.
Stel dat op 50-jarige leeftijd het ouderdomspensioen van een gewezen deelnemer wordt afgekocht. Zijn aanspraak op ouderdomspensioen ingaande op 65-jarige leeftijd is € 100,- en zijn aanspraak op partnerpensioen is € 50,-. In plaats van deze pensioensaanspraken krijgt de deelnemer een bedrag ineens ter grootte van € 965,21 + (0.5 * € 231,33 * 1,05) = € 1.086,66.

b. Afkoop wezenpensioen

Als het Pensioenfonds besluit om het pensioen af te kopen op grond van artikel 9.9 dan krijgt de rechthebbende in plaats van pensioen een afkoopsom. De hoogte van de afkoopsom is te berekenen met onderstaande tabel.

Afkoopsom per € 100,- pensioen

Leeftijd	Afkoopsom	Leeftijd	Afkoopsom	Leeftijd	Afkoopsom
0	1.666,83	10	1.148,69	20	384,94
1	1.626,25	11	1.085,29	21	292,07
2	1.579,94	12	1.019,27	22	244,39
3	1.532,05	13	950,51	23	196,69
4	1.482,82	14	878,85	24	147,95
5	1.432,03	15	804,24	25	99,21
6	1.379,35	16	726,60	26	49,60
7	1.324,77	17	645,85	27	0,00
8	1.268,19	18	561,94		
9	1.209,58	19	474,94		

4. Omzetting opbouwpartnerpensioen

Het opbouwpartnerpensioen dat betrekking heeft op de deelnemingsjaren gelegen na 1 april 1999, wordt bij beëindiging van de deelneming omgezet in een partnerpensioen dat ingaat bij overlijden van de gewezen deelnemer ongeacht of dit overlijden plaatsvindt vóór of na het bereiken van de pensioendatum. Onderstaande tabellen zijn van toepassing op de artikelen 7.8b en 12.2 van het reglement.

Leeftijd gewezen deelnemer	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Actuariële reductie opbouwpartnerpensioen in %	24,73	25,06	25,34	25,55	25,73	25,91	26,06	26,20	26,36	26,48	26,55	26,62	26,62	26,62	26,62	26,64

Leeftijd gewezen deelnemer	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
Actuariële reductie opbouwpartnerpensioen in %	26,64	26,63	26,61	26,58	26,52	26,44	26,34	26,24	26,15	26,04	25,95	25,84	25,68	25,45	25,15	24,75

Leeftijd gewezen deelnemer	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
Actuariële reductie opbouwpartnerpensioen in %	24,24	23,64	22,93	22,16	21,28	20,29	19,20	17,99	16,58	14,98	13,14	11,09	8,82	6,24	3,39	0,00

Voorbeeld
Als de deelneming op 40-jarige leeftijd eindigt, wordt het opbouwpartnerpensioen met 26,34% verminderd. Dus was het opbouwpartnerpensioen op 40-jarige leeftijd € 1.000,-, dan wordt bij overlijden van de gewezen deelnemer ongeacht of dit overlijden plaatsvindt voor of na de pensioendatum € 736,60 uitgekeerd.

5. Verlaging aanvullend partnerpensioen

In de onderstaande tabel staat het percentage waarmee het aanvullend partnerpensioen wordt verlaagd als de gepensioneerde gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om het ouderdomspensioen eerder dan de pensioendatum in te laten gaan zoals omschreven in artikel 8.6c.

Leeftijd waarop het ouderdomspensioen ingaat	65	64	63	62	61	60	59	58	57	56	55
Actuariële reductie van het aanvullend partnerpensioen	0,00	0,00	0,00	0,00	25,95	41,69	52,30	59,96	65,74	70,25	73,87

Voorbeeld
Als de (gewezen) deelnemer besluit om op 61-jarige leeftijd met pensioen te gaan, dan wordt het aanvullend partnerpensioen met 25,95% verminderd. Dus was het aanvullend partnerpensioen op 61-jarige leeftijd € 5.298,-, dan wordt het aanvullend partnerpensioen verlaagd naar € 3923,17.

Bijlage 3. EENMALIGE UITKERINGEN EN FACTOR P

1. Eenmalige uitkering aan de partner

De hoogte van de eenmalige uitkering waar de partner volgens artikel 7.9 recht op heeft, is gelijk aan driemaal de uitkomst van de volgende formule, mits de uitkomst positief is:

$$(\text{Pensioen} - W - Wz) \times \frac{W}{W + Wz}$$

Pensioen	=	het maandelijks uit te keren arbeidsongeschiktheidspensioen of ouderdomspensioen dat laatstelijk aan de pensioengerechtigde werd uitgekeerd
W	=	het maandelijks uit te keren partnerpensioen ten behoeve van de partner
Wz	=	het maandelijks uit te keren wezenpensioen aan alle daarvoor in aanmerking komende kinderen gezamenlijk

2. Eenmalige uitkering aan het kind

a. Eenmalige uitkering aan het kind bij overlijden van de gepensioneerde of de gewezen deelnemer met recht op arbeidsongeschiktheidspensioen

De hoogte van de eenmalige uitkering waar het kind volgens artikel 9.7 recht op heeft, is gelijk aan driemaal de uitkomst van de volgende formule, mits de uitkomst positief is:

$$(\text{Pensioen} - W - Wz) \times \frac{Ws}{W + Wz}$$

Pensioen	=	het maandelijks uit te keren arbeidsongeschiktheidspensioen of ouderdomspensioen dat laatstelijk aan de pensioengerechtigde werd uitgekeerd
W	=	het maandelijks uit te keren partnerpensioen ten behoeve van de partner
Wz	=	het maandelijks uit te keren wezenpensioen aan alle daarvoor in aanmerking komende kinderen gezamenlijk
Ws	=	het maandelijks uit te keren wezenpensioen aan één daarvoor in aanmerking komend kind

b. Eenmalige uitkering aan het kind bij overlijden van de pensioengerechtigde partner

De hoogte van de eenmalige uitkering waar het kind volgens artikel 9.8 recht op heeft, is gelijk aan driemaal de uitkomst van de volgende formule, mits de uitkomst positief is:

$$W \times \frac{Ws}{Wz}$$

waarin wordt voorgesteld door:

W:	=	het maandelijks uit te keren opbouwpartnerpensioen ten behoeve van de partner
Wz:	=	het maandelijks uit te keren wezenpensioen aan alle daarvoor in aanmerking komende kinderen gezamenlijk

Ws: = het maandelijks uit te keren wezenpensioen aan één daarvoor in aanmerking komend kind

3. De factor P

De factor P zoals bedoeld in de artikelen 6.4, 7.8 en 9.5 is vastgesteld door de Toegetreden Ondernemingen en kan worden gewijzigd in het arbeidsvoorwaardenoverleg tussen Toegetreden Ondernemingen en ondernemingsraad. Bij het vaststellen van factor P gelden de in de *Wet op de loonbelasting 1964* opgenomen grenzen voor ouderdomspensioen. Als de factor P op enig moment wordt aangepast heeft deze aanpassing slechts gevolg voor de deelnemingsjaren gelegen na het moment van aanpassing.

Percentage ploegentoeslag	**Factor P**
30%	0,26
21%	0,18
16%	0,14

Bijlage 4. JAARLIJKS TE WIJZIGEN BEDRAGEN

Artikel	Omschrijving	Vastgesteld per	Geldig tot	Bedrag
3.7	Franchise	1 januari 2013	1 januari 2014	€ 13.227
21.4b	Eenmaal de AOW-uitkering voor een gehuwde inclusief vakantie-uitkering	1 januari 2013	1 januari 2014	€ 9.259
21.4b	Tweemaal de AOW-uitkering voor een gehuwde inclusief vakantie-uitkering	1 januari 2013	1 januari 2014	€ 18.518
8.6a	Aanvullend partnerpensioen deelnemers	1 januari 2013	1 januari 2014	€ 7.310
8.6c	Aanvullend partnerpensioen gepensioneerden	1 januari 2013	1 januari 2014	€ 5.684
7.12, 9.9, 12.6b, 14.3, 14.4 en de begripsbepalingen	Wettelijk afkoopbedrag	1 januari 2013	1 januari 2014	€ 451,22